

Årsredovisning 2020

Innehåll

Innehåll	2
1. Barnombudsmannen har ordet	3
2. Barnombudsmannens uppdrag	4
2.1 Viktiga författningar som styr vårt arbete	5
3. Resultatredovisning	6
3.1 Ekonomisk översikt	6
3.2 Rapporter	10
3.3 Regeringsuppdrag	13
3.4 Kommunikation och opinion	24
3.5 Pådrivande arbete för barnkonventionens efterlevande	26
3.6 Samla och sprida kunskap	29
3.7 Internationella samarbeten	30
3.8 Kompetensförsörjning	32
4. Finansiell redovisning	35
4.1 Resultaträkning,	35
4.2 Balansräkning,	36
4.3 Anslagsredovisning	38
4.4 Tilläggsupplysningar	39
4.5 Noter	41
5. Undertecknande	48

1. Barnombudsmannen har ordet

Den 1 januari blev barnkonventionen svensk lag. Ett stort arbete har gjorts av myndigheter, kommuner och regioner för att leva upp till barnkonventionens krav. I och med att den blev lag ökade förväntningarna på oss som myndighet både gällande expertkunskap och stöd i genomförandet.

För de flesta barn är Sverige ett bra land att växa upp i och sedan Sverige skrev på barnkonventionen 1990 har mycket gjorts för att uppfylla barns rättigheter. Vi har ett trygghets-system för barn som tillhör de bästa i världen, redan 1979 införde vi ett förbud mot barnaga, som första land i världen.

Trots detta vet vi att många barn inte får det stöd och den hjälp de har rätt till. Det gäller till exempel barn som växer upp i fattigdom, barn i migration och barn med funktionsnedsättningar. Det är djupt orättvist att barn som växer upp i fattigdom har högre risk för sämre hälsa, att inte klara skolan, att utsättas för våld och ha svårigheter att komma in på arbetsmarknaden. Vi vet också att barn utsätts för våld varje dag – i hemmet, i skolan och på institutioner. En viktig uppgift är att stoppa våldet som drabbar barn.

I början av 2020 började nyheter komma om ett nytt virus i Kina. Vi anade inte då hur detta skulle påverka människor i hela världen, än mindre hur det skulle påverka våra arbetsplatser.

På Barnombudsmannen ändrade vi i mars 2020 vårt arbetssätt för att minska virusets möjligheter att sprida sig. Under året har vi ställt om och förändrat våra arbetssätt för att fortsätta driva på om barnets rättigheter med hög ambitionsnivå och engagemang. Vi har arbetat vidare för att barnkonventionen som lag ska göra skillnad för barn och pandemin har inte hindrat oss från att vara en tydlig röst för barns rättigheter.

Barnombudsmannen har fortsatt stötta kommuner, regioner och myndigheter i deras arbete för att säkerställa att de lever upp till barnkonventionen som lag. Arbetet har skett nästan uteslutande digitalt med utbildningar, workshops och konferenser och vi har strävat efter att anpassa vårt stöd utifrån de olika aktörernas behov. Under året har vi också sett många inspirerande exempel på hur kommuner, regioner och myndigheter arbetar aktivt med barnkonventionen på olika nivåer. Vi har använt digitala verktyg för att inhämta barns erfarenheter och åsikter, något som varit både lärorikt och gett oss nya idéer om hur vi kan arbeta framåt med barns delaktighet.

Barnets bästa och barnets rätt att komma till tals är två av barnkonventionens grundprinciper, men det finns belägg för att dessa rättigheter inte alltid uppfylls. Barnombudsmannen driver på, för att barnkonventionen som lag ska stärka barnet som rättighetsbärare och göra verklig skillnad, framförallt för barn som befinner sig i utsatta situationer. En utmaning är att barn i Sverige inte har klagorätt när deras rättigheter kränks. De flesta beslut som berör barn och unga tas idag på kommunal nivå och därför behöver barn få möjlighet att framföra klagomål där beslut tas, och att det behandlas inom rimlig tid. För principiella fall behövs också en nationell klagorätt och möjlighet att kunna få stöd i ärenden till FN:s barnrättskommitté. Om Sverige helt och hållet ska leva upp till barnkonventionen måste regeringen se till att dessa möjligheter finns. Ett stort arbete återstår för att göra rättigheterna i barnkonventionen till verklighet i varje barns vardag. Ett löfte vi har gett alla barn!

Elisabeth Dahlin, barnombudsman

2. Barnombudsmannens uppdrag

Barnombudsmannen är Sveriges barnrättsmyndighet med uppdrag att företräda barns och ungas rättigheter och intressen enligt FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen.

Barnkonventionen blev lag i Sverige 1 januari 2020¹. Beslutet innebär ett förtydligande av att domstolar och rättstillämpare ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen. Barnets rättigheter ska beaktas vid alla avvägningar och bedömningar som görs i beslutsprocesser i mål och ärenden som rör barn. Det är tänkt som ett sätt att skapa en grund för ett mer barnrättsbaserat synsätt i all offentlig verksamhet.

Barnombudsmannen bevakar hur lagen efterlevs i samhället och driver på genomförandet i kommuner, regioner och på myndigheter. Myndigheten uppmärksammar brister i tillämpningen av barnkonventionen och föreslår förändringar i lagar och förordningar för regeringen.

I Barnombudsmannens uppdrag ingår också att bilda opinion och att företräda barn och unga i den allmänna debatten. Myndigheten har rättsliga befogenheter att begära information och att kalla in kommuner, regioner och myndigheter till överläggning men utövar ingen tillsyn. Barnombudsmannen får heller inte ingripa i enskilda ärenden eller företräda en enskild i ett ärende. Barnombudsmannen bestämmer själv sin organisation och den närmare inriktningen av arbetet.

Den under året pågående pandemin har påverkat myndighetens arbete och vi har fått anpassa våra arbetssätt för att möta de rekommendationer som utfärdats av myndigheter och regering. Bland annat har det påverkat våra möjligheter att möta barn och andra aktörer och vi har fått använda oss av digitala verktyg i högre grad.

Under året har vi inlett ett arbete med Statens Medieråd i syfte att på sikt åstadkomma en samverkan om lokaler och personella resurser. Vi har även lämnat stöd till Myndigheten för vård- och omsorgsanalys i deras arbete med att flytta sin it-drift till Försäkringskassans gemensamma it-drift för statliga myndigheter.

¹ Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

2.1 Viktiga författningar som styr vårt arbete

Lag (1993:335) om Barnombudsman

1 § Barnombudsmannen har till uppgift att företräda barns och ungas rättigheter och intressen mot bakgrund av Sveriges åtagande enligt Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).

2 § Barnombudsmannen skall driva på genomförandet och bevaka efterlevnaden av barnkonventionen. Barnombudsmannen skall därvid särskilt uppmärksamma att lagar och andra författningar samt deras tillämpning stämmer överens med barnkonventionen.

3 § Barnombudsmannen skall inom sitt verksamhetsområde

1. hos regeringen föreslå de författningsändringar eller andra åtgärder som behövs för att barns och ungas rättigheter och intressen skall tillgodoses,

2. informera, bilda opinion och ta initiativ till lämpliga åtgärder i övrigt,

3. företräda barns och ungas rättigheter och intressen i den allmänna debatten,

4. samla kunskap och sammanställa statistik om barns och ungas levnadsvillkor, samt

5. följa den internationella utvecklingen när det gäller barnkonventionens tolkning och dess tillämpning.

4 § Barnombudsmannen skall senast den 1 april varje år lämna en rapport till regeringen om sin verksamhet under det närmast föregående kalenderåret samt om de frågor om barn och unga som ombudsmannen anser att regeringen behöver ha kännedom om.

5 § Förvaltningsmyndigheter, kommuner och regioner ska på Barnombudsmannens uppmaning lämna uppgifter till ombudsmannen om vilka åtgärder som vidtagits för att i den egna verksamheten genomföra barns och ungas rättigheter enligt barnkonventionen. De är också skyldiga att på ombudsmannens uppmaning komma till överläggningar med denne.

6 § Regeringen utser Barnombudsmannen för en bestämd tid.

Ombudsmannen bestämmer själv sin organisation och den närmare inriktningen av sitt arbete.

7 § Barnombudsmannen är skyldig att genast anmäla till socialnämnden om ombudsmannen i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

Barnombudsmannen är skyldig att lämna uppgifter om det förhållande anmälningsplikten omfattar.

8 § Barnombudsmannen får lämna

1. socialnämnden uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av stöd och skydd,

2. Inspektionen för vård och omsorg uppgifter som kan vara av betydelse för myndighetens tillsyn.

Förordning (2007:1021) med instruktion för Barnombudsmannen

Uppgifter m.m.

1 § I lagen (1993:335) om Barnombudsman finns bestämmelser om Barnombudsmannens uppgifter, förordnande, organisation m.m.

Vid fullgörande av sina uppgifter enligt 2 § lagen om Barnombudsman ska Barnombudsmannen systematiskt och återkommande följa upp och utvärdera tillämpningen av barnkonventionen i berörda verksamheter hos förvaltningsmyndigheter, kommuner och regioner. Barnombudsmannen ska, utifrån sin ombudsmannaroll, belysa levnadsvillkor för flickor respektive pojkar och för barn som definierar sig på andra sätt. Barnombudsmannen ska förmedla och föra en dialog om slutsatser och iakttagelser med de myndigheter och huvudmän som är berörda. Utifrån sådana uppföljningar och utvärderingar ska Barnombudsmannen också genomföra insatser som bidrar till att utveckla och sprida kunskap om tillämpningen av barnkonventionen.

Ledning

2 § Myndigheten leds av en myndighetschef.

Anställningar och uppdrag

3 § Barnombudsmannen är myndighetschef.

Ärendenas handläggning

4 § Ärendena avgörs av ombudsmannen.

Undantag från myndighetsförordningen

5 § Följande bestämmelse i myndighetsförordningen (2007:515) ska inte tillämpas på myndigheten: 23 § första stycket om anställningar och uppdrag.

Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

1 § Artiklarna 1-42 i Förenta nationernas konvention den 20 november 1989 om barnets rättigheter ska i originaltexternas lydelse gälla som svensk lag.

Konventionens engelska och franska originaltexter finns tillsammans med en svensk översättning inlagda som en bilaga till denna lag.

3. Resultatredovisning

3.1 Ekonomisk översikt

I detta avsnitt redovisas översiktligt intäkter och kostnader för Barnombudsmannen

Myndighetens årsredovisning utgår från lagen (1993:335) om Barnombudsman. Barnombudsmannen har valt att inte dela in verksamheten i flera områden.

Barnombudsmannens verksamhet finansieras dels genom anslaget UO9, 5:1 Barnombudsmannen och dels via bidrag för genomförandet av olika regeringsuppdrag.

3.1.1 Verksamhetens intäkter och kostnader

Intäkter och kostnader (tkr)	2020	2019	2018
Intäkter av anslag	27 089	26 087	24 111
Övriga intäkter	11 590	10 597	14 577
Kostnader	38 679	36 684	38 688
Resultat	0	0	0

De sammanlagda kostnaderna för 2020 blir 38 679 (36 684 tkr) varav 70 procent (71 procent) finansieras av förvaltningsanslaget. Årets tilldelning av anslag var 26 257 tkr och tillsammans med förra årets anslagssparande 512 tkr var årets tillgängliga medel 26 769 tkr. Barnombudsmannen har 2020 förbrukat totalt 27 089 tkr (26 087 tkr) och utnyttjar därmed 320 tkr av anslagskrediten för 2020.

3.1.2 Intäkter

Verksamhetens intäkter (tkr)	2020	2019	2018
Intäkter av anslag	27 089	26 087	23 669
Övriga anslagsintäkter	0	0	457
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	159	20	959
Intäkter av bidrag	11 430	10 574	13 602
Finansiella intäkter	0	3	1
Summa	38 679	36 684	38 688
Bidragens andel av totala intäkter	30 %	29 %	35 %

Intäkter av anslag

Intäkter av anslag är till sin helhet från anslaget 5:1 Barnombudsmannen.

Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Intäkter av avgifter och andra ersättningar totalt 159 tkr år 2020 utgörs av dels 132 tkr från myndigheten för vårdanalys för utlån av registrator samt it-ansvarig i samband med myndighetens övergång till Försäkringskassans it-drift, dels 27 tkr avseende kommissionsförsäljning via Norstedts förlag

Intäkter av bidrag

Av beslutade bidrag om 15 100 tkr utnyttjades 11 703 tkr. Utav detta utgjorde 11 418 tkr kostnader i verksamheten och 285 tkr lämnade bidrag. Bidrag för utförande av regeringsuppdrag utgör 30 procent av myndighetens finansiering.

Under rubriken 3.1.4 Regeringsuppdrag redovisas det ekonomiska resultatet av bidragsfinansierade regeringsuppdrag under 2020.

3.1.3 Kostnader

Verksamhetens kostnader (tkr)	2020	2019	2018
Kostnader för personal	26 209	24 801	23 312
Kostnader för lokaler	2 163	2 337	2 165
Övriga driftskostnader	9 986	9 303	13 074
Finansiella kostnader	6	22	48
Avskrivningar och nedskrivningar	315	220	88
Summa	38 679	36 684	38 688
Andel personalkostnad	68%	68%	60%

Personalkostnader

Kostnaden för personal uppgår till 26 209 tkr (24 801 tkr). Ökningen med 1 408 tkr beror dels på att kostnader för pensioner ökat från 4 921 tkr 2019 till 5 829 tkr 2020 dels på att löner och arvoden ökat från 14 306 tkr 2019 till 15 460 tkr 2020. Övriga personalkostnader har minskat och under våren 2020 reducerades myndighetens arbetsgivaravgifter som en följd av regeringsbeslut för att hantera covid-19 pandemin, totalt 568 tkr.

Lokalkostnader

Kostnaden för hyra och lokalvård ligger på i princip samma nivå som 2019. Minskningen med 174 tkr beror på minskade kostnader för korttidshyra av lokaler samt minskade reparationskostnader.

Övriga driftskostnader

Övriga driftskostnader har totalt ökat med 683 tkr sedan 2019.

Största delen av övriga driftskostnader utgörs av köp av tjänster. Av 9 986 tkr (9 303 tkr) utgör 9 275 tkr (8 106 tkr) köp av tjänster. Tjänsteköpen har ökat med 1 168 tkr sedan 2019 varav 970 tkr utgör kostnader för regeringsuppdrag.

Drift av webbplatser, avgifter till Statens Servicecenter och kostnader för it-drift hos Försäkringskassan utgör ca 44 procent av myndighetens kostnader för inköp av tjänster.

Kostnader för resor har minskat med 573 tkr sedan 2019. Sannolikt är detta en effekt av den rådande pandemin.

Avskrivningar och nedskrivningar

Avskrivningarna har ökat med 95 tkr sedan 2019. Detta beror på inköp av förmånsbil, reparation av lokaler och inköp av möbler.

3.1.4 Regeringsuppdrag

Regeringsuppdragen redovisas nedan uppdelat per anslag. Bidrag utgör ungefär en tredjedel av finansieringen 2020 liksom 2019. Under 2020 har Barnombudsmannen haft 13 olika regeringsuppdrag som presenteras nedan och vars verksamhet redogörs för i avsnitt 3.3.3.

Uppdragen ska slutredovisas mellan den 31 januari och 31 juni 2020 och totalt ca 3 398 tkr kommer att återbetalas till Kammarkollegiet under 2021.

I nedanstående tabell har kostnader som finansierats inom anslaget inte tagits med. Utöver årets uppdrag redovisas även de uppdrag som avser 2019 men föranledde återbetalning 2020 i tabellen nedan.

Regeringsuppdrag 2020	Bidrag (tkr)	Kostnader/ lämnade bidrag 2020 (tkr)	Återbetalas 2021 (tkr)
UO 9 anslag 5:2 Barnets rättigheter			
Barnrätt i praktiken utvalda myndigheter. S2016/7875/FST	2 000	1 966	34
Samverkan med länsstyrelsen A2019/1274/MRB	1 000	834	166
Vägledning om FN:s konvention om barnets rättigheter. A2019/02059/ MRB	2 000	1 888	112
Samla rättspraxis i databas A2019/2324/MRB	1 000	1 000	0
Covid 19 - stödja myndigheter etc. med kunskap om barnets rättigheter A2020/01668/MRB	1 000	62	938
Covid 19 - analyseras och utvärdera konsekvenser utifrån barnkonventionen A2020/1668/MRB	1 500	878	622
Utveckla stöd för förebyggande av våld mot barn A2020/02111/MRB	750	212	538
Landrapport våld mot barn A2020/02446	250	150	100
Summa UO 9 anslag 5:2 Barnets rättigheter	9 500	6 990	2 510
UO 13 anslag 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder			
Kartläggning pornografis inverkan på barn A2020/02446/JÄM	1 500	831	669
UO 13 anslag 2:2 åtgärder mot diskriminering och rasism			
Barn och ungas könsidentitet etc. A2019/01276/MRB	2 500	2 500	0
Strategisk myndighet för hbtq-personers rättigheter A2020/01470/MRB	500	299	201
Ta fram kunskap om barn och ungas utsatthet för rasism A2020/02203	300	285 ²	15
Summa UO 13	4 800	3 915	885
UO 1 anslag 6:1 Allmänna val och demokrati			
Stärka och utveckla demokratiperspektivet på webbplatsen Mina rättigheter. Ku2020/00467/MD	800	798	2
Summa UO 1 anslag 6:1 Insatser för mänskliga rättigheter	800	798	2
Totalt 2020	15 100	11 702	3 398

² De 285 tkr avser ett lämnat bidrag till Stockholms universitet.

Utöver årets uppdrag redovisas även de uppdrag som avser 2019 men föranledde återbetalning 2020 i tabellen nedan.

Uppdrag från 2019 som återbetalts 2020	Beviljat (tkr)	2020 års kostnad (tkr)	Total kostnad (tkr)	Kommentar
Samverkan med länsstyrelser	1 000	-	991	Återbet. 9 tkr mars 2020
Utbilda och sprida vägledning om barnkonventionen A2019/O2059/ MRB	300	-	220	Återbet. 80 tkr mars 2020
Summa återbetalt	1 300	0	1 211	UO 9 anslag 5:2 Barnets rättigheter

3.1.5 Resultatindikatorer

Barnombudsmannen strävar efter att lyfta relevanta resultatindikatorer i alla avsnitt av årsredovisningen där resultat presenteras. Under kommande år kommer myndigheten att utveckla relevanta resultatindikatorer för myndighetens verksamhet.

3.2 Rapporter

Barnombudsmannen ska enligt lagen (1993:335) om Barnombudsman senast den 1 april varje år lämna en rapport till regeringen om sin verksamhet under det närmast föregående kalenderåret, samt om de frågor om barn och unga som ombudsmannen anser att regeringen behöver ha kännedom om.³

3.2.1 **Årsrapport 2020 "Dom tror att dom vet bättre-barnet som rättighetsbärare"**

Barnombudsmannens tidigare granskningar, rapporter, utredningar och studier visar att barnets rättigheter inte respekteras. När barnkonventionen blev lag den första januari 2020 öppnades nya möjligheter för att åtgärda och komma till rätta med brister som hindrar barn att få sina rättigheter tillgodosedda. Med utgångspunkt i detta valde Barnombudsmannen att i årsrapporten 2020 ge en ögonblicksbild av Sverige strax innan lagen trädde ikraft.

Resultat

Rapporten *Dom tror att dom vet bättre-Barnet som rättighetsbärare*⁴ innehåller bland annat samtal med 145 barn och unga, 65 flickor och 80 pojkar om deras syn på sina rättigheter. Barnombudsmannen samtalande med barn med funktionsnedsättning, barn som är nyanlända, barn som tillhör olika minoritetsgrupper och barn som bor i kommuner med olika förutsättningar, exempelvis storstads- respektive landsbygdskommuner.

Inom ramen för arbetet genomfördes även en undersökning av allmänhetens attityder till barns rättigheter och en undersökning av hur domstolar och utredningar använder ett barnrättsbaserat synsätt

I rapporten ger Barnombudsmannen tre huvudförslag till regeringen med åtgärder som behöver genomföras för att barnets rättigheter ska uppfyllas; barnrättsperspektivet i utredningar och rättsprocesser bör stärkas, föräldrarättens inskränkningar på barnrätten begränsas och barns möjligheter att hävda sina rättigheter och att få upprättelse säkerställas.

Rapporten överlämnades till regeringen den 25 mars. Det inplanerade mötet där barn och unga i samband med överlämnandet får dela med sig av sina egna erfarenheter ställdes in på grund av rådande pandemi.⁵

Under året har Barnombudsmannen arbetat aktivt med att sprida resultatet från rapporten. Rapporten har presenterats i olika sammanhang, såväl nationellt som internationellt. Som exempel kan nämnas det webbseminarium som hölls för Riksdagens tvärpolitiska barngrupp i samband med överlämnandet av rapporten samt tre webbseminarier myndigheten höll under årets Barnrättsdagar. I tillägg har rapporten presenterats under olika möten där Barnombudsmannen medverkat tillsammans med myndigheter och organisationer. Rapporten har även presenterats under nordiska barnombudsmannamötet samt ENOC-möten⁶ som arrangerats under året.

Ett resultat av rapporten är att den har uppmärksamats i media (se 3.4 opinion) och att föräldrarättens ställning i förhållande till barnens rättigheter fått visst genomslag i debatten.

Andra resultat är att utredningen Framtidens socialtjänst (S 2017:03) i sitt slutbetänkande föreslår en rad olika lagändringar som syftar till att förtydliga barnrättsperspektivet i lagen, i

³ Lag om Barnombudsman (1993:335).

⁴ BO 2019-0247

⁵ Tjänsteanteckning-inställt/framflyttat maktmöte ÅR2020.

⁶ The European Network of Ombudspersons for Children

linje med det vi föreslår i rapporten. I årets budgetproposition⁷ hänvisar regeringen till Barnombudsmannens rapport och lyfter huvudförslagen från rapporten.

3.2.2 Årsrapport 2021

Under 2020 genomfördes en stor del av arbetet med årsrapporten för 2021. Rapporten fokuserar på hur barnets rättigheter tillgodoses under en samhällskris med pandemin covid-19 som exempel i relation till hur barnkonventionen, sitt första år som lag, tillämpats i beslutsprocesser som rör barn.

Resultat

Barnombudsmannen har sammanställt vad tidigare kriser i Sverige lett till för barn och synen på barnet som rättighetsbärare. I denna del har det även redogjorts för pågående kris i sviterna av covid-19 och tagits fram ett antal lärande exempel på vilka åtgärder som vidtagits på lokal, regional och statlig nivå för att minska smittspridningen och där barns rättigheter beaktats i beslut/ åtgärdsprocessen. Resultatet redovisas i den kommande årsrapporten.

Barnombudsmannen har genomfört en enkätundersökning riktad mot yrkesgrupper inom samtliga kommuner, regioner och domstolar för att ge en analys av hur barnkonventionen, sitt första år som lag, tillämpats i beslutsprocesser som rör barn. Antalet svaranden är 338 (51 %) av 661 tillfrågade. Resultatet redovisas i den kommande årsrapporten.

Barnombudsmannen har genomfört samtal med 111 barn för att lyfta fram barns egna röster om hur de upplevt/påverkats av pandemin med särskilt fokus på barn i kommuner/områden i Sverige som hittills haft störst smittspridning/högst dödlighet av covid-19 i kombination med högst utsatthet utifrån olika socioekonomiska faktorer. Resultatet redovisas i den kommande årsrapporten.

3.2.3 Övriga rapporter från Barnombudsmannen

Barns och ungas rättigheter på digitala plattformar⁸

I oktober lanserade Barnombudsmannen tillsammans med Statens Medieråd och Datainspektionen⁹ **en rapport om "Barns och ungas rättigheter på digitala plattformar"**, Rapporten riktar sig främst till aktörer som skapar, tillhandahåller och ansvarar för digitala miljöer där det är vanligt att barn och unga befinner sig.

De tre myndigheterna har på olika sätt ansvar för att skydda barn och unga och stärka deras rättigheter. Vägledningens syfte är att ge generellt stöd främst utifrån ett integritetsperspektiv, och ett barnrättsperspektiv utifrån barnkonventionen. Vägledningen innehåller också råd baserade på lagstiftarens intentioner när det gäller att skydda barn från skadlig mediepåverkan.

Ur ett barnrättsperspektiv ser vi ett stort behov av trygga och säkra digitala miljöer som är anpassade för barn och unga. Alla som skapar tjänster som riktar sig till barn och unga måste när de utformar sin tjänst ha barnets bästa i fokus och ha barnkonventionen som utgångspunkt.

Barns rätt till bostad

Barnombudsmannen tog tillsammans med Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) fram en analys om barn och unga som berörs av vräkningar. Bakgrunden till analysen var att antalet unga som vräks och antalet barn som berörs av vräkning ökar. 2019

⁷ Prop. 2020/21:1 Utgiftsområde, s. 184-185.

⁸ BO 2020-0039

⁹ Fr.o.m. den 1 januari 2021 har Datainspektionen bytt namn till Integritetsskyddsmyndigheten

berördes totalt 467 barn av vräkningar och 143 unga vräktes från sitt boende. Analysen visar att covid-19 och dess effekter på samhällsekonomin riskerar att ytterligare förvärra situationen.

Bostadsfrågor för barn och unga är mer aktuella under pandemin. Insatser har gjorts på området där regeringen infört ett tillfälligt tilläggsbidrag till bostadsbidraget för barnfamiljer från 1 juli 2020.¹⁰

¹⁰ <https://www.barnombudsmannen.se/barnombudsmannen/i-media/nyheter/2019/bo-och-mucf-analys/>

3.3 Regeringsuppdrag

3.3.1 Tidigare regeringsuppdrag i regleringsbrev som rapporterats under 2020

Det huvudsakliga arbetet med dessa uppdrag har finansierats med bidrag beslutade av regeringen. Slutförandet av rapporter till regeringen och till Kammarkollegiet under 2020 har belastat myndighetens anslag 5:1 Barnombudsmannen. Nedan redovisas i huvudsak resultat av de genomförda uppdragen.

Barnrätt i praktiken

1. Barnombudsmannen har i uppdrag att under perioden 2017–2019 stödja kommuner och landsting i arbetet med att säkerställa tillämpningen av barnets rättigheter inom centrala verksamhetsområden (S2016/07874/FST). Barnombudsmannen har också i uppdrag att under samma period stödja särskilt berörda statliga myndigheter i arbetet med att säkerställa tillämpningen av barnets rättigheter i myndigheternas verksamhet. Myndigheterna är Socialstyrelsen, Myndigheten för delaktighet, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, Statens skolverk, Migrationsverket samt Statens institutionsstyrelse (S2016/07875/FST). Även Statens skolinspektion, Inspektionen för vård och omsorg, Specialpedagogiska skolmyndigheten och Inspektionen för socialförsäkringen ska under perioden 2018–2019 och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, Jämställdhetsmyndigheten, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Boverket ska under 2019, vid behov, erbjudas stöd från Barnombudsmannen i enlighet med pågående uppdrag (S2016/07875/FST).

Uppdraget redovisades till Arbetsmarknadsdepartementet den 31 mars 2020¹¹.

Resultat

Flera myndigheter har handlingsplaner och strategier på plats och har genomfört kartläggningar för att mäta nuläge. Kunskapen om barnkonventionen har höjts och myndigheterna har också utvecklat stöd för arbete kopplat till barnrättsperspektivet. Dock finns fortfarande behov av stöd kring hur barnkonventionen som lag ska tolkas rättsligt.

Våra insatser har bidragit till att öka kunskapen om barnkonventionen och hur den kan genomföras hos kommuner och regioner. Samtidigt kan vi konstatera att det behövs ytterligare insatser för att barnkonventionen ska genomföras i praktiken i kommuner och regioner. Många har lyft fram vikten av beslutsfattarens roll och att det behövs olika former av verksamhetsbaserat stöd. Avslutningsvis finns önskemål och behov av fortsatt stöd från Barnombudsmannen i det fortsatta barnrättsarbetet.

Barn och ungas erfarenhet av könsidentitet och intersex

Barnombudsmannen ska inhämta erfarenheter från barn och unga om frågor som rör könsidentitet och om intersexvariationer. Erfarenheterna ska samlas och spridas så att de kan utgöra ett stöd för anhöriga och barn och unga med transerfarenheter.

Arbetet delredovisades i mars 2020¹².

Resultat:

Barnombudsmannen har inhämtat kunskaper från fokusgrupper och presenterat dem vid kunskapsseminariet: Vård av barn och unga med könsdysfori: kunskap, etik och barnets rättigheter. Behovet av att korta vårdköer, lika tillgång till vård och individanpassning under utredningen lyftes fram.

¹¹ BO 2019-0296

¹² BO 2019-0271

Länsstyrelser – en samverkan mellan länsstyrelser och barnombudsmannen

Länsstyrelserna har fått i uppdrag av regeringen att samordna och utveckla länsstyrelsernas tillämpning av barnets rättigheter samt stödja arbetet med att säkerställa tillämpningen av barnets rättigheter i kommuner och landsting (A2019/01274/MRB). Uppdraget ska genomföras i samverkan med Barnombudsmannen.

Resultat:

Under 2019 påbörjades kartläggning av respektive länsstyrelses arbete utifrån ett barnrättsligt perspektiv. Kartläggningen ligger till grund för de gemensamma aktiviteter och workshops som genomfördes 2020. Barnombudsmannen har även medverkat i flera av de workshops som länsstyrelsen arrangerat för sin egen personal eller för kommuner och regioner¹³.

3.3.2 Övriga Regeringsuppdrag som rapporterats under 2020

Översättning barn-konventionen

Tillgängliggöra material i enlighet med reviderad svensk översättning av FN:s konvention om barnets rättigheter A2019/02102/MRB

Uppdraget gavs i november 2019. I december gjordes nytryck av FN:s konvention om barnets rättigheter med nytt förord. Uppdraget slutredovisades mars 2020¹⁴.

Vägledning om FN:s konvention om barnets rättigheter

Uppdrag att genomföra utbildnings- och spridningsinsatser om vägledningen vid tolkning och tillämpning av FN:s konvention om barnets rättigheter A2019/02059

Uppdraget som påbörjades december 2019 delredovisades 2020¹⁵. Se vidare under avsnitt 3.3.3.

3.3.3 Regeringsuppdrag i regleringsbrev för 2020

Nedan redovisas i korthet genomfört arbete under 2020 med de uppdrag regeringen beslutat om för myndigheten. Uppdragen utgör sammantaget cirka en tredjedel av myndigheten verksamhet.

Barnrätt i praktiken – stöd till vissa myndigheter

1. Barnombudsmannen ska erbjuda stöd till vissa statliga myndigheter i deras uppdrag att arbeta med den praktiska tillämpningen av barnets rättigheter i sina verksamheter, i enlighet med beslut om särskilt uppdrag eller uppdrag alternativt återrapporteringskrav i respektive myndighets regleringsbrev för 2020. Myndigheterna är Boverket (Fi/2019/03125/SPN), Jämställdhetsmyndigheten, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. Stödet ska utgå från erfarenheterna och resultatet av Barnombudsmannens uppdrag att stödja arbetet med att säkerställa tillämpningen av barnets rättigheter i statliga myndigheters verksamhet (S2016/07875/FST).

Genomförd verksamhet

Barnombudsmannen har under året fört en löpande dialog med respektive myndighet och erbjudit verksamhetsanpassat stöd utifrån beskrivet behov. Riktade utbildningar har genomförts för Boverket och Polismyndigheten. Berörda myndigheter bjöds också in till den webbkonferens som Barnombudsmannen anordnade i samband med att betänkandet *Barnkonventionen och svensk rätt (SOU 2020:63)* överlämnades till regeringen.

¹³ BO 2019-220

¹⁴ BO 2019-330

¹⁵ BO 2019-318

Barnombudsmannen har vidareutvecklat konceptet Barnrättsresan med ett upplägg anpassat för statliga myndigheter.

Från medverkande myndigheter under 2020, samt tidigare medverkande myndigheter finns önskemål om ytterligare stöd från Barnombudsmannen i det fortsatta barnrättsarbetet.

Länsstyrelser – en samverkan mellan länsstyrelser och Barnombudsmannen

2. Barnombudsmannen ska fortsatt samverka med länsstyrelserna i enlighet med länsstyrelsernas uppdrag att samordna och utveckla länsstyrelsernas tillämpning av barnets rättigheter samt stödja arbetet med att säkerställa tillämpningen av barnets rättigheter i kommuner och regioner (A2019/01274/MRB).

Genomförd verksamhet

Barnombudsmannen har under 2020 fört en löpande dialog med Länsstyrelsen Dalarna som samordnare och erbjudit olika typer av verksamhetsanpassat stöd utifrån behov. Inom ramen för uppdraget har Barnombudsmannen tillsammans med Länsstyrelserna genomfört ett webinarium om barnkonsekvensanalyser i samhällsplaneringen, en workshop om praktisk tillämpning av barnkonventionen i Länsstyrelsens verksamhet, fallstudier med nätverket för mänskliga rättigheter och ett statistikmöte om barnrättsindikatorer. Barnombudsmannen har också deltagit i flera riktade utbildningar och workshops, bland annat kopplat till Länsstyrelsens arbete med Nationella minoriteter, Operation Kvinnofrid och Länsstyrelsen i Västmanlands barnrättsdagar. Som en del av uppdraget anordnade Barnombudsmannen även en webbkonferens i samband med att betänkandet Barnkonventionen och svensk rätt (SOU 2020:63) överlämnades till regeringen. Drygt 800 personer anmälde sig till direktsändningen av webbkonferensen och inspelningen har nu nära 2 500 visningar på YouTube. Konferensen finns tillgänglig på Barnombudsmannens webbplats för alla som vill ta del av den i efterhand. Utvärderingen visade att de som deltog vid direktsändningen var mycket nöjda. Främst uppskattades genomgången av betänkanden, men även själva upplägget och panelsamtalen.

Generellt går arbetet inom uppdraget framåt och länsstyrelserna uttrycker sig vara nöjda med Barnombudsmannens insatser. Fortfarande finns emellertid behov av stöd för till exempel prövningar av barnets bästa.

Utbildning och spridningsinsatser av Vägledning om barnets rättigheter

3. Barnombudsmannen ska fortsatt genomföra utbildnings- och spridningsinsatser utifrån vägledningen (Ds 2019:23) till primära målgrupper i statliga myndigheter som är centrala för genomförandet av barnets rättigheter och till primära målgrupper i kommuner och regioner samt sprida vägledningen till dessa målgrupper i samband med olika utbildningsinsatser i enlighet med beslut den 14 november 2019 (A2019/02059/MRB).

Genomförd verksamhet

Vägledningen skickades under våren 2020 ut till kommuner, regioner och myndigheter. Därutöver har utdelning och spridning av Vägledningen skett i olika sammanhang. Samlad information om vägledningssuppdraget har också publicerats på Barnombudsmannens webbplats. Avsikten är att bidra till att ge rättstillämpare i offentlig verksamhet fördjupad kunskap om hur man metodmässigt kan gå tillväga när man i den egna verksamheten tolkar och tillämpar en internationell konvention som barnkonventionen.

Under våren hölls en pilotutbildning med deltagare från myndigheter, kommuner och regioner. Syftet var att testa utbildningskonceptet och målgruppsanpassningen. I oktober genomfördes sedan ett webbseminarium med en översiktlig genomgång av vägledningens innehåll och hur den kan användas. Webbseminariet har publicerades på myndighetens webbplats. Det fanns ett stort intresse för seminariet och det har i januari 2021 drygt 700 visningar.

Fördjupande workshops har därefter genomförts med den primära målgruppen, rättsliga funktioner inom offentlig verksamhet som ansvarar för att ge juridiskt stöd och utforma rättslig vägledning för handläggare och beslutsfattare. Utvärderingen av utbildningsinsatserna har visat blandade reaktioner. Flera har varit nöjda men många förväntade sig, trots tydlig information, att utbildningen skulle gå in i praktisk handläggning inom deltagarens egen verksamhet. Ett mer verksamhetsanpassat och konkret stöd har efterfrågats.

Barnombudsmannens rättsdatabas

4. Barnombudsmannen ska samla rättspraxis avseende FN:s konvention om barnets rättigheter från nationella och internationella domstolar. I uppdraget ingår att samla befintlig rättspraxis i en databas och att regelbundet uppdatera denna med ny rättspraxis.

Genomförd verksamhet

Barnombudsmannen har under 2020 byggt och skapat rättsdatabasen från grunden. Databasen innehåller främst avgöranden från högsta juridiska instanser där barnkonventionen nämns uttryckligen. Utöver avgöranden från svenska domstolar innehåller databasen även ett urval avgöranden från nationella domstolar i andra nordiska länder och internationella domstolar. Databasen innehöll vid slutet av 2020 över 150 avgöranden från 16 domstolar och den uppdateras löpande med ny rättspraxis.

Barnombudsmannen har i arbetet med databasen haft kontakt bland annat med barnombudsmän i andra länder, forskare vid universitet och Domstolsverket. Vidare har Barnombudsmannen tagit del av sammanställningar av rättsfall från olika domstolar, gjort omfattande sökningar i olika rättsdatabaser och läst ett stort antal avgöranden för att hitta relevanta sådana utifrån urval. En viktig del i arbetet har varit att ta fram en användarvänlig och funktionell databas, där sökbarhet, kategorisering och filtrering har varit centralt. Databasen har vidare utformats med hänsyn till GDPR. Databasen är i dagsläget avsedd för intern användning på myndigheten.

Barn och ungas erfarenheter om könsidentitet och intersex

5. Barnombudsmannen ska fortsatt inhämta erfarenheter från barn och unga om frågor som rör könsidentitet och om intersexvariationer. Erfarenheterna ska samlas och spridas så att de kan utgöra ett stöd för anhöriga och barn och unga med transerfarenheter. (A2019/01276/MRB).

Arbetet delredovisades i mars 2020 och en slutredovisning av uppdraget ska ske senast den 31 mars 2021 till regeringen (Arbetsmarknadsdepartementet).

Genomförd verksamhet

I mars 2020 skickade Barnombudsmannen ut en enkät till barn och unga mellan 7 och 21 år som såg sig själva som transpersoner, hade transerfarenhet eller funderingar på sin könsidentitet. Totalt inkom 201 kompletta svar på enkäten. Av dessa var 126 svarande under 18 år. Enkätsvaren har kompletterats med enskilda intervjuer med tio barn och unga med transerfarenheter. Intervjuerna har syftat till att ge ett fördjupat och kompletterande underlag i förhållande till enkätsvaren.

Erfarenhetsinsamlingen sammanföll med början av utbrottet av covid-19 vilket innebar att det var svårt att nå ut med information om uppdraget till utvalda verksamheter. Likaså planering och genomförande av intervjuer påverkades av situationen med covid-19. Rekrytering har framförallt skett via digitala kanaler och intervjuerna har främst genomförts digitalt. Barnombudsmannen förmodar att detta kan ha lett till ett mindre antal deltagare.

De insamlade erfarenheterna från barn och unga med transexfarenheter sprids via en särskild sida på www.minarattigheter.se. Allt material är hämtat från de enkäter och intervjuer Barnombudsmannen har genomfört med barn och unga. Sidan lanserades i januari 2021.

Den 6 februari 2020 genomförde Barnombudsmannen och Statens medicinsk-etiska råd, Smer, seminariet "Vård av barn och unga med könsdysfori: kunskap, etik och barnets rättigheter". Smer har publicerat en rapport om seminariet som kan laddas ner på Smers hemsida.¹⁶

Barnombudsmannen såg redan i början av arbetet en utmaning i att komma i kontakt med gruppen barn och unga med intersexvariationer, som totalt är relativt få individer. Barnombudsmannen har därför haft kontakt med rättighetsorganisationer som arbetar med frågorna, samt med svenska forskare, relevanta vårdgivare, och spridit information om vårt uppdrag via sociala medier. Detta för att hitta etablerade kontaktytor samt för att ta emot och ge information.

I augusti 2020 skickade Barnombudsmannen ut en enkät till barn och unga mellan 15 och 25 år som hade erfarenhet av att leva med en intersexvariation. Totalt inkom åtta kompletta svar på enkäten. Av dessa var tre svarande under 18 år. Barnombudsmannen har också genomfört en intervju med en ung om erfarenheter av att leva med en intersexvariation. På grund av materialets begränsade omfattning har inget stödmaterial riktat mot barn och unga med intersexvariationer tagits fram. Erfarenheterna redovisas i slutrapporten.

Stödja berörda myndigheter med anledning av covid-19 pandemin

6. Barnombudsmannen ska med anledning av covid-19-pandemin ge stöd till berörda myndigheter, kommuner och regioner i deras arbete med att sprida information och kunskap till barn utifrån barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen. Uppdraget ska genomföras i samråd med Folkhälsomyndigheten.

Genomförd verksamhet

Barnombudsmannen fick under sommaren 2020 i uppdrag att i samråd med Folkhälsomyndigheten stödja myndigheter, kommuner och regioner. Insatsen var redan startad tidigare under året (se avsnitt 3.4.3 Kommunikationsstöd). En mindre inventering av fortsatt behov av stöd genomfördes. Det fortsatta behov av stöd som framkommit kommer att hanteras inom ramen för andra uppdrag under 2021.

Konsekvenser för barn och unga med anledning av covid-19

7. Barnombudsmannen ska analysera och redogöra för konsekvenser för barn och unga i Sverige med anledning av covid-19 pandemin, utifrån barns rättigheter i enlighet med barnkonventionen. Barn i utsatta situationer och med särskilda behov ska vara i fokus. Utifrån resultatet av myndighetens arbete ska lärdomar identifieras och spridas till berörda aktörer. I uppdraget ingår även att inhämta och redogöra för barns och ungas erfarenheter av pandemin. Uppdraget ska genomföras i samråd med Folkhälsomyndigheten.

Genomförd verksamhet

Under hösten 2020 har Barnombudsmannen arbetat med planering av projektet samt fokuserat på att samla in information från olika myndigheter och representanter från civilsamhället i syfte att se hur barn påverkas av covid-19. Barnombudsmannen har skickat ut frågor till 17 myndigheter och Sveriges kommuner och regioner, SKR, som en del i att kartlägga konsekvenserna för barn. Svaren har sammanställts och utgör en viktig del av underlaget till slutrapporten.

¹⁶ Se <https://smer.se/2020/09/02/vard-av-barn-och-unga-med-konsdysfori-kunskap-etik-och-barnets-rattigheter/>

Samverkan har initierats med olika aktörer som bedömts vara strategiskt viktiga för att nå önskat mål med uppdraget. Samtal med barn och unga skulle ha påbörjats under 2020, men har på grund av rådande läge med covid-19 fått flyttas fram till 2021.

Utveckla stöd och informationsmaterial mot våld mot barn

8. Barnombudsmannen ska utveckla stöd och informationsmaterial gällande hur man kan förebygga och motverka alla former av våld mot barn riktat till professioner i myndigheter, kommuner och regioner och även direkt till barn. Stödet och informationsmaterialet ska ha ett tydligt rättighetsfokus och utgå från barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen och Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling, delmål 16.2 om att eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn. Materialet ska utgå från vad barn har för rätt till, och behov av, skydd och stöd varför det är särskilt viktigt att myndigheten i genomförandet av uppdraget inhämtar barns åsikter om och erfarenheter av samhällets stöd. Myndigheten ska sprida materialet till berörda aktörer. Uppdraget ska genomföras i dialog med Linköpings universitet (Barnafrid – Nationellt kunskapscentrum) och andra berörda aktörer som arbetar med frågan om att motverka våld mot barn.

Genomförd verksamhet

Under året har Barnombudsmannen kartlagt vilken typ av stöd och informationsmaterial som finns idag gällande förebyggande och motverkande av alla former av våld mot barn. Med ett specifikt fokus på det stöd och informationsmaterial som är riktat till professioner inom myndigheter, kommuner och regioner och direkt till barn. Kartläggningen är en del av uppdraget som fortsätter under 2021.

Kartläggningen fokuserar på vad för typ av stöd och informationsmaterial som erbjuds, på vilket sätt stödet och informationsmaterial erbjuds och till vem stödet och informationsmaterial riktas. Kartläggningen har gett ny information om vilket material som finns idag, samt hjälpt oss i arbetet att identifiera luckor och brister i det stöd och informationsmaterial som finns idag.

Prognoser

Barnombudsmannen har under 2020 redovisat prognoser i informationssystemet Hermes på de i regleringsbrevet ålagda prognostillfällen för åren 2020–2023.

3.3.4 Övriga regeringsuppdrag 2020

Pornografins inverkan på barn och unga¹⁷.

I februari 2020 uppdrog regeringen åt Barnombudsmannen att utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) kartlägga befintlig kunskap från såväl forskning som från aktörer som möter barn och unga om hur och var barn konsumerar, eller exponeras för, pornografi och hur det påverkar barns och ungas hälsa och relationer. Kartläggningen ska omfatta eventuella samband mellan konsumtion av, eller exponering för, pornografi och negativa effekter hos barn och unga, t.ex. ett våldsamt beteende i ungas intima relationer. Barnombudsmannen ska också inventera metoder och arbetssätt för att stärka barns och ungas motståndskraft och skydda dem mot negativ inverkan av pornografi samt metoder för att begränsa barns tillgång till pornografi. Inventeringen ska omfatta såväl internationella som svenska metoder och arbetssätt. Barnombudsmannen ska vidare identifiera kunskapsluckor och eventuellt behov av vidare forskning inom området för att kunna skydda barn mot information och material som är till skada för barnets välmående.

¹⁷ (A2020/00346/JÄM)

Genomförd verksamhet

Barnombudsmannen har under 2020 påbörjat en kartläggning av befintlig svensk och internationell forskning. Forskningsöversikten omfattar forskning och andra publikationer så som myndighets-, civilsamhälles- och internationella organisationers rapporter. Utifrån uppdragets olika syften och mål har en systematisk sökning av forskningsdatabaser genomförts. 305 studier har identifierats falla inom ramen för inklusionskriterierna.¹⁸ I syfte att säkerställa studiens kvalitet har en akademisk expertgrupp med sex seniora forskare tillsatts.¹⁹ Dessa har en bred kunskap inom det specifika forskningsområdet men även närliggande ämnen så som våld och barn och ungas sexualitet.

För att inhämta kunskap från organisationer i civilsamhället samt offentliga aktörer som har kontakt med barn och unga och har kunskap om unga, sex och relationer samt om våld i ungas relationer har fyra workshoppar^{20, [1]}, samt individuella och gruppintervjuer genomförts med totalt 101 personer från 70 olika myndigheter, offentliga verksamheter och organisationer inom civilsamhället.^{21[2]} Totalt tio myndigheter har bjudits in för samverkan varav nio har deltagit i ett första samverkansmöte och kunskapsinhämtningsworkshop.^[3] En mejlenkät har även skickats till samverkande myndigheter samt de aktörer som deltagit i workshoparna.

De genomförda aktiviteterna har bidragit till att:

- kartlägga kunskap om hur barn och unga i olika livssituationer konsumerar och påverkas av pornografi
- kartlägga kunskap om metoder och arbetssätt för att bemöta barn och unga som upplever negativ påverkan av pornografi, samt metoder att stärka barns motståndskraft och normkritiska tänkande i förhållande till pornografins negativa sidor
- kartlägga vilka kunskapsluckor och kunskapsbehov som finns bland offentliga och civilsamhällesaktörer som möter barn och ungas frågor, funderingar och olika upplevelser av pornografi

¹⁸ Det är totalt 305 vetenskapliga artiklar, avhandlingar och olika former av grålitetatur. Men flera studier utgår ifrån samma data, vissa av dessa är meta-analyser eller systematiska forskningsöversikter därför är inte detta rör det sig inte om 305 unika studier utifrån primärdata.

¹⁹ Professor Carl-Göran Svedin; Professor Anette Bolin; Professor Anna Sparrman; Docent Therése Skoog; Fil.dr. Magdalena Mattebo; Fil.dr. Anna Gradin Franzén.

²⁰ 4/11; 5/11; 10/11; 12/11.

^[1] 4/11; 5/11; 10/11; 12/11.

²¹ Allmänna barnhuset; Changing Attitudes; ECPAT; Flickaplattformen; Högskolan Halmstad; Malmö Stad; Kunskapscentrum för sexuell hälsa; Mikamottagningen Sthlm; MÅN; Noaks Ark; Porrfri barndom; Region Gotland; Region Jönköping; Region Sthlm-SRHR team centrum för epidemiologi och samhällsmedicin; Region Östergötland; RFSL Göteborg; RFSL Ungdom; RFSU Göteborg; RFSU Malmö; RFSU Riksförbund; RFSU Stockholm; Rädda barnen; SNAF; Stockholms stad; Talita; UMO.se; Ungarelationer.se/1000 möjligheter; Unizon; Västra Götalandsregionen; Novahuset; Indrajour; Beroendecentrum Liljeholmen; Huskurance; Svenska Kvinnolobbyn; Nätverket för sexuell hälsa fritidsgårdar Malmö Stad; Ungdomsmottagningen Malmö Stad; Mottagningen för Unga Män Göteborg; Föreningen för Sveriges Ungdomsmottagningar.

^[2] Allmänna barnhuset; Changing Attitudes; ECPAT; Flickaplattformen; Högskolan Halmstad; Malmö Stad; Kunskapscentrum för sexuell hälsa; Mikamottagningen Sthlm; MÅN; Noaks Ark; Porrfri barndom; Region Gotland; Region Jönköping; Region Sthlm-SRHR team centrum för epidemiologi och samhällsmedicin; Region Östergötland; RFSL Göteborg; RFSL Ungdom; RFSU Göteborg; RFSU Malmö; RFSU Riksförbund; RFSU Stockholm; Rädda barnen; SNAF; Stockholms stad; Talita; UMO.se; Ungarelationer.se/1000 möjligheter; Unizon; Västra Götalandsregionen; Novahuset; Beroendecentrum Liljeholmen (SLSO); Huskurance; Svenska Kvinnolobbyn; Nätverket för sexuell hälsa fritidsgårdar Malmö Stad; Mottagningen för Unga Män Göteborg; Mottagningen för Unga Män Uppsala; Föreningen för Sveriges Ungdomsmottagningar; Maria Ungdom; Ung Funk gruppen SLL; Genital Smärta gruppen SLL; Södra länets öppenvård SLSO; skolsjukköterskor och skolkuratorer Värnamo, Motala och Laholms kommun; barnmorskor, sexologer, kuratorer och psykologer vid ungdomsmottagningar i Malmö, Göteborg, Strömstad, Uddevalla, Stockholm, Karlstad och Skellefteå.

^[3] Statens Medieråd; Datainspektionen; Jämställdhetsmyndigheten; Folkhälsomyndigheten; Socialstyrelsen; Statens skolverk; Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor; Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd; Myndigheten för delaktighet.

- kartlägga olika aktörers perspektiv och kunskap rörande barn och ungas konsumtion av och exponering för pornografi, samt även pornografins roll i barn och ungas liv.

Ett jämställdhetsperspektiv, ett hbtq²²-perspektiv samt ett funktionsnedsättningsperspektiv har integrerats i planeringen och det strategiska arbetet med att identifiera relevanta aktörer att inhämta kunskap från, de frågor som ställs i enkäter, intervjuer och vid workshoppar. Dessa perspektiv finns även med i analysen av befintlig forskning, i arbetet att identifiera kunskapsluckor och slutligen i den barnrättsliga analysen av kunskapsläget.

Demokratin 100 år

Uppdrag till Barnombudsmannen att stärka och utveckla demokratiperspektivet på webbplatsen *Mina rättigheter* Ku2020/00467/MD

Genomförd verksamhet

Under året har vi utvecklat webbplatsen *Mina Rättigheter* med material om demokrati.

Dels har material tagits fram för undervisning i samtliga årskurser i förskola, grundskola och gymnasium. För grundsärskolan och gymnasiesärskolan har kortövningar att arbeta med tagits fram. Lektionerna har tagits fram tillsammans med pedagoger för att säkerställa att materialet är anpassat utifrån läroplanen och användbart i de olika ämnena.

En animerad film har tagits fram som beskriver demokratins födelse och att demokrati gäller för alla människor. Filmens primära målgrupp är yngre barn i åldrarna 6–10 år. Filmen kommer att kopplas till lektionerna för att använda i utbildningssyfte. Den finns också på barn och unga-sidorna på Barnombudsmannens webbplats där den kopplats till information om demokrati riktad till barn och unga.

Hbtq strategisk myndighet

Regeringen uppdrar åt Barnombudsmannen att vara en av flera strategiska myndigheter med uppdrag att i sin verksamhet främja hbtq-personers lika rättigheter och möjligheter. I uppdraget ingår att identifiera och redovisa utvecklingsbehov, mål och aktiviteter som myndigheten avser vidta, samt genomföra under 2020–2022. Myndigheten bör i genomförandet av uppdraget föra en dialog och vid behov genomföra insatser tillsammans med övriga strategiska myndigheter, dvs. Diskrimineringsombudsmannen, Myndigheten för ungdoms- och civillsamhällesfrågor, Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten, Statens kulturråd, Statens skolverk, Migrationsverket och Jämställdhetsmyndigheten. Myndigheten bör även inhämta kunskap och erfarenhet från andra aktörer som besitter kompetens inom området, såsom olika organisationer som företräder hbtq-personers rättigheter och Nationella sekretariatet för genusforskning vid Göteborgs universitet. A2020/0147/MRB

Genomförd verksamhet

Barnombudsmannen har identifierat ett behov av stärkt kompetens hos samtliga medarbetare på myndigheten. Myndighetens medarbetare har därför genomgått en obligatorisk grundläggande utbildning inom hbtqi²³. Barnombudsmannen har följt upp utbildningen med en genomgång för samtliga medarbetare om hur myndigheten arbetar med hbtq-uppdraget, för förankring av uppdraget internt. Aktiviteterna har resulterat i en höjd kompetens på myndigheten inom hbtq-området.

Barnombudsmannen har påbörjat ett arbete för att integrera ett hbtq-perspektiv i myndighetens verksamhet genom att se över styr- och stöddokument samt extern kommunikation med

²² Hbtq, ett paraplybegrepp för homosexuella, bisexuella, transpersoner, personer med queera uttryck och identiteter.

²³ Hbtqi, ett paraplybegrepp för homosexuella, bisexuella, transpersoner, personer med queera uttryck och identiteter och intersexpersoner.

målgrupper i digitala kanaler. Det senare innebär att myndigheten ser över hur vi använder språk i våra kanaler, på ett inkluderande sätt, och hur vi gestaltar barn och unga som tillhör hbtqi-gruppen i våra bilder. Ett arbete med att ta fram bilder som inkluderar barn och unga som ingår i gruppen har påbörjats. Barnombudsmannen har också integrerat det hbtq-strategiska arbetet i myndighetens arbete med strategiska mål. Vidtagna åtgärder har resulterat i förbättrade förutsättningar för att i myndighetens verksamhet belysa levnadsvillkor för barn och unga som är hbtqi-personer.

Barn och rasism

Regeringen ger Barnombudsmannen i uppdrag att utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) ta fram och sammanställa kunskap om barns och ungas utsatthet för rasism. I uppdraget ingår att utifrån barns och ungas perspektiv göra en kartläggning av barns och ungas utsatthet för rasism. Med rasism avses den beskrivning av olika former av rasism som omfattas av den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott. Vidare ska myndigheten kartlägga aktuell forskning och relevanta studier på området inklusive statistik över anmälningar av t.ex. diskriminering på grund av etnicitet och religion. Barnombudsmannen ska i genomförandet av uppdraget inhämta erfarenheter från barn och unga samt relevanta aktörer inom civilsamhället. Syftet med uppdraget är att få en samlad bild av hur rasismen mot barn och unga tar sig uttryck och i vilka sammanhang, och om hur barns och ungas livsvillkor påverkas av rasism samt hur barns och ungas utsatthet för rasism kan motverkas och förhindras. Uppdraget ska genomföras i samråd med Diskrimineringsombudsmannen, Statens skolverk, Barn- och elevombudet vid Statens skolinspektion och Statens medieråd. A2020/2203

Genomförd verksamhet

Barnombudsmannen har under 2020 lämnat bidrag till forskare vid Stockholms universitet för att kartlägga aktuell forskning och relevanta studier inom området rasism. Kartläggningen av forskning och studier ska vara klar i mars 2021 och ge en överblick på sakområdet och vilka eventuella luckor eller brister som finns idag.

Landrapport om våld mot barn

Regeringen ger Barnombudsmannen i uppdrag att ta fram en rapport om Sveriges arbete mot våld mot barn. Alla former av våld mot barn ska upphöra, både våld som utövas av vuxna mot barn och våld som utövas mellan barn. Barnets rätt till skydd mot alla former av våld är grundläggande för barnkonventionens genomförande. Att motverka våld mot barn är en högt prioriterad fråga för regeringen liksom att främja samarbete och samverkan, såväl nationellt som internationellt, kring frågan. Fokus i rapporten ska vara vad som gjorts under de senaste tio åren för att motverka våld mot barn. Rapporten ska även översiktligt redogöra för vad Sverige har gjort de senaste 50 åren och beskriva det svenska systemet bakom arbetet. Syftet med rapporten är att både öka kunskapen bland yrkesverksamma i Sverige om olika aktörers ansvarsområden och stimulera samarbete och samverkan. Det ska även tas fram en populärversion av rapporten som kan översättas till engelska och rapporten ska kunna förstås i en internationell kontext. Rapporten kan till viss del ses som en uppföljning till den skrift som Socialdepartementet och Rädda Barnen tog fram 2009 när det var 30 år sedan lagstiftningen mot aga infördes i Sverige. A2020/02446.

Genomförd verksamhet

Som ett första steg i arbetet har Barnombudsmannen tagit fram en förstudie inför framtagande av den större kartläggningen. Förstudien innehåller plan och struktur för kartläggningens fortsatta arbete och inriktning.

Av förstudien kan vi konstatera att det finns ett omfattande material om våld mot barn och vad som gjorts i Sverige genom åren.

3.3.5 Återrapporteringskrav i regleringsbrev för 2020

Jämställdhetsintegrering

Barnombudsmannen ska redovisa resultat av de åtgärder som myndigheten vidtagit för att jämställdhet ska bli en integrerad del av myndighetens kärnverksamhet i syfte att verksamheten ska bidra till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken

Genomförd verksamhet

Barnombudsmannen arbetar för att ytterligare integrera ett jämställdhetsperspektiv i myndighetens verksamhet genom att se över styr- och stöddokument. Barnombudsmannen har också integrerat det jämställdhetsstrategiska arbetet i myndighetens arbete med strategiska mål. Barnombudsmannen har deltagit vid en nätverksträff med andra myndigheter där erfarenhetsutbyte av arbetet med jämställdhetsfrågor har ägt rum.

Vid tidigare kartläggning har Barnombudsmannen identifierat ett behov att stärka kompetensen hos samtliga medarbetare på myndigheten och därför planeras en utbildning inom Jämställdhetsperspektivet under 2021.

Jämställdhetsarbetet ska i fortsättningen vara en del av arbetet med hbtqi-frågor.

Agenda 2030

Barnombudsmannen ska redovisa hur myndigheten i sitt arbete med att systematiskt följa upp och utvärdera tillämpningen av barnkonventionen utvecklat sitt arbete med att bidra till att genomföra Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.

Genomförd verksamhet

Barnombudsmannen har medverkat i Statistiska centralbyråns (SCB) referensgruppsarbete med Agenda 2030. Syftet har varit att bidra med kunskap om barn och ungas levnadsvillkor. Den statistiska lägesbilden av genomförandet av Agenda 2030 i Sverige med fokus på principen om att inte lämna någon utanför publicerades den 3 november. SCB konstaterar att personer med olika typer av funktionsnedsättningar, barn till personer i någon typ av utsatthet och utlandsfödda från vissa delar av världen eller med kort vistelsetid i Sverige kan sägas vara särskilt sårbara för vissa typer av utsatthet som lämnar människor utanför i utvecklingen mot ett mer hållbart samhälle.

Under 2020 har Barnombudsmannen arbetat med mål 16.2 som arbetar för att eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn. Barnombudsmannen har lämnat underlag och medverkat i diskussioner kring Sveriges arbete som vägvisarland i det globala partnerskapet och arbetet med regeringens kommande strategi om att motverka alla former av våld mot barn.

Uppdrag som rapporterats till statskontoret

Uppdrag till statliga myndigheter att fortsatt ta emot personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik 2019 och 2020 samt Uppdrag till statliga myndigheter att fortsatt ta emot nyanlända arbetssökande för praktik 2019 och 2020

Uppdragen har rapporterats till Statskontoret (BO 2021-0005)

Övrigt

Utöver ovanstående regeringsuppdrag har Barnombudsmannen på begäran lämnat lägesanalyser till regeringskansliet i maj och december angående pandemins påverkan inom myn-

dighetens ansvarsområde. Barnombudsmannen har även anpassat verksamheten efter regeringens beslut om hemarbete vid statliga myndigheter den 22 december 2020²⁴ och förberett för den rapportering om personalens närvaro på arbetsplatsen som med anledning av covid-19 ska ske till Arbetsgivarverket varje månad med start i januari 2021.

²⁴ Fi2020/05201

3.4 Kommunikation och opinion

Barnombudsmannens uppdrag är att företräda barns och ungas rättigheter och intressen i den allmänna debatten. I uppdraget ingår även att informera och bilda opinion.

3.4.1 Barnombudsmannen i media

Myndigheten har under året tagit emot förfrågningar från olika nyhetsredaktioner och vi har regelbundet synts i rikstäckande och lokala medier. Intresset för årsrapporten 2020 "Dom tror att dom vet bättre – barnet som rättighetsbärare" var stort och i samband med överlämnandet till regeringen den 25 mars publicerades en debattartikel i Aftonbladet och intervjuer gjordes med Ekot, TT och SVT Nyheter. Efter att rapporten överlämnades har årsrapporten fått fortsatt uppmärksamhet både i media och hos olika aktörer som arbetar för att stärka barns rättigheter.

I samband med det tragiska dödsfallet av en treårig flicka i Norrköping och efterföljande utredning kommenterade Barnombudsmannen i flera medier vilka förändringar som behöver genomföras att något liknande inte ska hända igen. Barnombudsmannen medverkade också vid en offentlig hearing i riksdagens socialutskott om ökad trygghet för placerade barn och unga. Hearingen direktsändes på SVT Forum.

I september överlämnade migrationskommittén sitt betänkande till regeringen med förslag till en framtida migrationspolitik. Flera av förslagen i betänkandet strider mot barnets rättigheter. Myndigheten har varit aktiv i denna fråga och deltagit i intervjuer, panelsamtal och publicerat debattartiklar, för att påverka beslutsfattare att uppfylla barnkonventionen i den framtida lagstiftningen.

Barnombudsmannens experter bistår även journalister i deras arbete, för att informera om barnkonventionen, om vilken aktör som ansvarar för olika områden som rör barn eller angående våra ställningstaganden och förslag i olika frågor som rör barns rättigheter. Det kan till exempel handla om barn i vårdnadstvister, barn som utsätts för våld eller barn i samhällsvård. Arbetet är en viktig del i Barnombudsmannens uppdrag som opinionsbildare.

3.4.2 Barnombudsmannens kommunikationskanaler

Under 2020 har Barnombudsmannen vidareutvecklat webbplatsen Barnrättsresan inom ramen för regeringsuppdraget Barnrätt i praktiken. Konceptet som bygger på kollegialt lärande och är utformat som ett processtöd har under året kompletterats med riktat stöd till myndigheter. Under året har vi startat arbetet med att utveckla en ny myndighetswebbplats (barnombudsmannen.se). Den nya webbplatsen ska lanseras våren 2021. Barnombudsmannens webbplats Mina Rättigheter som riktar sig till barn och unga har under året fått nytt innehåll om frågor som t.ex. könsidentitet och demokrati. Webbplatsen innehåller även handledning för pedagoger som vill undervisa om barnkonventionen och barns rättigheter i skolan.

3.4.3 Kommunikationsstöd med anledning av covid-19-pandemin

Under perioden april-juni 2020 gav myndigheten stöd till Folkhälsomyndighetens arbete med information till barn och unga om covid-19. I stödet ingick att bistå Folkhälsomyndigheten i deras arbete med att ta fram information på deras hemsida inklusive frågor och svar riktade till barn och unga. Informationen användes också vid de särskilda presskonferenser som hölls för barn och till informationsaffischer. I arbetet ingick också att ge råd angående spridning av information till barn och unga. Informationen spreds också via Barnombudsmannens egen webbplats Mina rättigheter.

3.4.4 Barnrättsdagarna

Barnrättsdagarna arrangerades för elfte året den 23-24 november 2020 av Barnombudsmannen och Stiftelsen Allmänna Barnhuset. Årets tema var varje barns rätt till utveckling. Konferensen hölls digitalt och över 1 500 yrkesverksamma personer från hela landet deltog under första dagens livesändning. Konferensen erbjöd 68 förinspelade seminarier med sammanlagt 175 föreläsare.

Barnrättsdagarna syftar till att erbjuda yrkesverksamma kunskap, verktyg och erfarenhetsutbyte kring barnrättsfrågor. Deltagarna får möjlighet att ta del av ny kunskap och möta andra yrkesverksamma. En stor fördel med att konferensen hölls digitalt är att deltagarna fick möjlighet att ta del av alla föreläsningar och seminarier under en tremånadersperiod. Dessutom erbjuds konferensens innehåll till alla efter denna period.

3.5 Pådrivande arbete för barnkonventionens efterlevande

I Barnombudsmannens uppdrag ingår att driva på genomförandet och bevaka efterlevnaden av barnkonventionen.

Under året har myndigheten besvarat 51 st. (43 st. 2019) remisser inom vårt expertområde. Enligt myndighetens instruktion ska Barnombudsmannen också förmedla och föra dialog om slutsatser med de myndigheter och huvudmän som är berörda.

3.5.1 Deltagande i statliga utredningar

Sammanhållen god och nära vård för barn och unga (S 2019:05).

Barnombudsmannen har haft kontakt med särskilda utredaren Peter Almgren i syfte att samtala kring barnrättsperspektivet i utredningens arbete och kommande betänkanden. Barnombudsmannen har lämnat över information och skriftligt material till utredningen och erbjudit vidare hjälp vid behov.

Kartläggningen av hur svensk lagstiftning och praxis överensstämmer med barnkonventionen (Dir 2018:20).

Barnombudsmannen har haft en expert med i utredningen om hur svensk lagstiftning och praxis överensstämmer med barnkonventionen. Barnombudsmannen har bidragit med kunskap om barnkonventionens implementering i Sverige. Barnombudsmannens expert skrev även två särskilda yttranden till utredningen angående tolkningen av barnkonventionen.

En parlamentarisk trygghetsberedning (Dir. 2020:32).

Barnombudsmannen har haft en expert med i referensgruppen för den parlamentariskt sammansatta kommittén som bildar trygghetsberedning. Barnombudsmannen har bidragit med att påpeka vikten av att systematiskt göra barnrättsliga konsekvensanalyser i de beslut som fattas.

Utredningen om fritidshem och pedagogisk omsorg (U 2018:08)

Under året har vi deltagit som expert i utredningen om fritidshem och pedagogisk omsorg (U2018:08) och bidragit med barnrättsliga aspekter.

Utredningen om en effektiv och ändamålsenlig tillsyn över diskrimineringslagen (A 2019:02)

Barnombudsmannen har deltagit vid ett samrådsmöte med utredningen i augusti 2020 och bidragit i diskussionerna om överflyttning av tillsynsansvar för det skollagsreglerade området i diskrimineringslagen.

3.5.2 Övrig samverkan

Barnombudsmannen har under 2020 deltagit i flera referensgrupper och bidragit med information/kunskap om olika frågor utifrån barnkonventionen och dess genomförande. Nedan följer ett urval av dessa referensgrupper.

Konsumentverkets referensgrupp om omyndigas skuldsättning.

Barnombudsmannen har under 2020 fortsatt deltagit i Konsumentverkets referensgrupp om omyndigas skuldsättning. Under 2020 har Barnombudsmannen bidragit med att belysa frågor om barns skuldsättning utifrån rättigheterna i barnkonventionen.

Folkhälsomyndighetens och Socialstyrelsens uppdrag om nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention.

Barnombudsmannen har deltagit i ett möte i vilket vi fick värdefull information för myndighetens omvärldsbevakning och kunde bidra med barnrättsperspektivet i arbetet.

Barnafrids regeringsuppdrag Trauma på kartan.

Barnombudsmannen har deltagit i två möten och bidragit t.ex. till arbetet med framtagandet av det digitala basprogrammet om våld mot barn som lanserades i september. Vi har dessutom lyft fram frågor om barns delaktighet.

Nationell myndighetssamverkan för kvinnofrid

Under 2020 har Barnombudsmannen deltagit i tre möten och bidragit med expertkunskap som tar sin utgångspunkt i barnkonventionen. I tillägg har myndigheten spridit kunskap om arbetet med pågående regeringsuppdrag om covid-19 i syfte att möjliggöra samverkan.

Barnsäkerhetsrådet

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har uppdraget att samordna arbetet för barn och ungas säkerhet och att motverka skador till följd av olycksfall. Barnombudsmannen har deltagit i ett möte under året och där bidragit med barnrättsliga aspekter.

Flickaplattformens sakråd

Barnombudsmannen har under året ingått i Flickaplattformens sakråd och bidragit med myndighetens barnrättsliga perspektiv på tematiska sakfrågor. Syftet har även varit att ta del av det expertunderlag som Flickaplattformen tagit fram för att kunna använda detta barn- och ungdomsperspektiv i arbetet internt hos myndigheten.

Myndighetsnätverket för barn- och ungdomsfrågor

Under 2020 har Barnombudsmannen tillsammans med Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF), Konsumentverket och Skolverket agerat beredningsgrupp för Samordningsforum för barn och unga. Vid Samordningsforum i slutet på mars presenterades Barnombudsmannen Årsrapport 2020. Vid Samordningsforum i september höll Barnombudsmannen, tillsammans med generaldirektören för MUCF, en presentation om barn i ekonomisk och social utsatthet.

Åtgärder för att stärka kompetensen om behov hos barn som har bevittnat våld och som vistas eller har vistats i skyddat boende.

Barnombudsmannen deltar i Brottsoffermyndighetens referensgrupp inom ramen för regeringsuppdrag om kunskapsstödande åtgärder för att stärka kompetensen om behov hos barn som har bevittnat våld och som vistas eller har vistats i skyddat boende.

Tidiga samordnade insatser för unga (TSI)

Barnombudsmannen medverkar i en referensgrupp som syftar till att bidra med barnrättsligt perspektiv i utvecklingsarbete av tidiga samordnade insatser för barn och unga. Under 2020 har Barnombudsmannen deltagit i ett möte och bidragit med synpunkter kring vilka hinder och svårighet som finns för att få till tidiga samordnade insatser för barn och unga i samverkan mellan skola, socialtjänst, sjukvård och andra berörda aktörer.

Trygghet i skolan

Myndigheten för delaktighet (MFD) följer levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättning och har bland annat undersökt hur skolor kan bli tryggare genom den fysiska utformningen av miljön. Barnombudsmannen har deltagit i två möten i en referensgrupp som bildats för att diskutera ämnet.

Hbtq-strategiska nätverket

Barnombudsmannen har deltagit vid två nätverksträffar med övriga hbtq-strategiska myndigheter. Vid den ena träffen deltog även representanter från hbtq-organisationer. Vid nätverksträffarna har olika myndighetsuppdrag och rapporter presenterats och deltagande myndigheter har diskuterat gemensamma utmaningar i uppdragen.

Myndighetsnätverk nationella minoriteter

Barnombudsmannen har deltagit vid en nätverksträff i november 2020. Vid mötet diskuterades framförallt samråd med nationella minoriteter. Barnombudsmannen har vid mötet framförallt bidragit i diskussionerna om barn och ungas delaktighet.

Referensgrupp Uppdrag öka kunskapen om antiziganism bland barn och unga

Barnombudsmannen har deltagit vid ett samverkansmöte med Länsstyrelsen i Stockholm och Forum för levande historia i november 2020. Vid mötet presenterade Länsstyrelsen uppdraget. Samverkande myndigheters möjlighet att bidra i uppdraget diskuterades.

Barnombudsmannens juristnätverk för myndigheter och civilsamhälle

Barnombudsmannen har anordnat två digitala nätverksträffar för nätverket. Frågor som behandlats vid mötena är exempelvis vad barnkonventionen som lag har haft för inverkan på deltagarnas verksamhet, covid 19, barnkonventionsutredningens betänkande och diskrimineringsärenden som rör barn i domstol. Barnombudsmannen har genom nätverket bidragit till ett kunskaps- och erfarenhetsutbyte inom barnrättsområdet mellan deltagande aktörer.

3.6 Samla och sprida kunskap

I Barnombudsmannens uppdrag ingår att samla kunskap och sammanställa statistik om barns och ungas levnadsvillkor. I slutet av 2019 påbörjades ett större arbete med utveckling av myndighetens uppdrag att samla kunskap och sammanställa statistik om barns och ungas levnadsvillkor.

3.6.1 Samverkan med Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor

Under året har Barnombudsmannen och MUCF (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor) arbetat med statistik om barn och unga. Utgångspunkten för arbetsgruppen är att samverka och se över statistik för överlappande åldersgrupper (13–18 år) för att ge en bättre bild utifrån barnkonventionen eller ett barnrätts- och ungdomsperspektiv. Den första kortanalysen av gemensam statistik om barn och unga som berörs av vräkningar publicerades den 18 juni.²⁵

Barnkonventionen är tydlig med alla barns rätt till bostad och det finns även en nollvision mot vräkning av barnfamiljer. Kronofogdemyndigheten, som är den myndighet som tar fram statistiken, såg ett trendbrott vid halvårsskiftet 2018 då siffrorna ökade för barn som berörs av vräkning. År 2019 berördes totalt 467 barn av vräkningar och 143 unga vräktes från sitt boende. covid-19 och dess effekter på samhällsekonomi riskerar att ytterligare förvärra situationen. Kortanalysen fick en god spridning medialt, bland annat som en toppnyhet på Sveriges Radios Ekot.

3.6.2 Statistikverktyget Max18

Under 2019 gjordes en bred genomlysning av Barnombudsmannens statistikverktyg Max18 med syfte att ge en bild av hur verktyget används och kan utvecklas. Besöksstatistiken på Max18 har visat på en nedåtgående trend i antal användare från 11 295 år 2013 till 4 779 användare 2019. Av våra egna utvärderingar har det framkommit att tjänsten inte har följt med i utvecklingen och inte är så användarvänlig som önskas. Barnombudsmannen har därför beslutat att lägga ner verktyget Max18 och istället utveckla insamling och analys av statistik kopplat till barn och ungas levnadsvillkor på ett annat, mer användarvänligt sätt, från 2021.

Arbetet med att sammanställa statistik ska innefatta en årlig löpande uppföljning som i huvudsak består av att följa och analysera utvecklingen av indikatorer och annan statistik inom ett eller flera fokusområden. Utvecklingsarbetet fortsätter under 2021 i dialog med Statistiska centralbyrån (SCB).

3.6.3 Översyn av Barn-ULF

Statistiska centralbyrån (SCB) har sedan år 2001 genomfört Undersökningarna av barns levnadsförhållanden (Barn-ULF). Under 2020 har Barnombudsmannen fortsatt deltagit i arbetet med den översyn av Barn-ULF som SCB gör. Barnombudsmannen har bland annat gett förslag på vilka redovisningsgrupper och vilka indelningar som framöver kan komma att användas i redovisningen av den officiella statistiken av Barn-ULF. Översynen av Barn-ULF är viktig för att möjliggöra förbättrade undersökningar till barn och få mer information om grupper av barn i särskilt utsatta situationer så som barn med ensamstående föräldrar, barn med utländsk bakgrund och barn som har en funktionsnedsättning.

²⁵ Barnombudsmannen och MUCF, Barn och unga med utsatt situation på bostadsmarknaden, 2020

3.7 Internationella samarbeten

Barnombudsmannen ska som en del av sitt uppdrag följa den internationella utvecklingen när det gäller barnkonventionens tolkning och tillämpning. Myndigheten ska också arbeta för att sprida viktiga ställningstaganden samt initiera diskussioner som rör barnets rättigheter.

3.7.1 Nordiskt samarbete

Det nordiska ombudsmannasamarbetet har intensifierats inte minst på grund av den pågående pandemin och att barnkonventionen blivit svensk lag. Förutom de strukturerade årliga mötena har det utvecklats samarbete kring bland annat utrednings- och analysverksamhet (samt i samtalsmetoder). På inbjudan av Nordiska ministerrådet har myndigheten också deltagit i konferenser och seminarier om barns deltagande och lagstiftning om våld mot barn i Danmark och på Island.

3.7.2 Europeiskt samarbete

Inom den Europeiska samarbetsorganisationen ENOC har Sverige varit drivande för att barnkonsekvensanalyser samt rättigheter för hbtqi barn och unga skulle vara årets tema för hela Europa. Vikten av att kunna göra strategiska analyser ur ett barnrättsperspektiv är grundläggande för ett systematiskt arbete utifrån barnkonventionen. Sverige skulle också vara värdar för det europeiska ombudsmannamötet och mötet för och med barn inom ramen för det s.k. ENYA²⁶ samarbetet. En viktig del i ENYA är barns deltagande och tolv ungdomar deltog och lade fram förslag på europeisk nivå och till ombudsmannagruppen. På grund av restriktioner till följd av pandemin kunde inget av mötena genomföras fysiskt i Stockholm men hela programmet genomfördes digitalt.

Ett viktigt resultat av arbetet i ENOC är att kunskapen om barnkonsekvensanalyser har ökat bland de europeiska ombudsmannainstitutionerna, det är även ett viktigt steg i arbetet mot EU och Europarådet. En deklARATION antogs också på europeisk nivå²⁷. Detta blev också tydligt i det europeiska arbete som gjorts kring konsekvenser för barn av pandemin, att barnkonsekvensanalyser är en förutsättning för bra beslut som rör barn. Sveriges deltagande och erfarenheter har varit efterfrågat både inom ENOC och bilateralt inom Europa både vad gäller skolans roll men också barnkonsekvensanalyser inför beslut om olika åtgärder när det gäller barn.

Under 2020 bidrog även Barnombudsmannen till en undersökning gjord av ENOC och Unicef. 23 ombudsmän har svarat på frågor i denna undersökning som handlar om hur barn påverkas av covid-19. Undersökningen gjordes i maj 2020.

3.7.3 Globalt samarbete

FN:s barnrättskommitté

Inför den granskning som görs vart femte år av FN:s barnrättskommitté har vi lämnat förslag på frågor att lyfta vid kommitténs granskning av Sverige. Utifrån tidigare granskningar kan vi identifiera vissa brister i tillämpningen av barns rättigheter i Sverige idag. Det handlar sammanfattningsvis om att barn inte fullt ut ses som rättighetsbärare. Barn kommer inte tals, deras åsikter beaktas inte, föräldrar och andra vuxnas rättigheter väger tyngre än barns, barnets bästa används inte som ett tillvägagångssätt och barnets möjligheter till upprättelse vid rättighetskränkningar är svår och i vissa fall omöjlig.

Dessutom återstår det problem som FN:s barnrättskommitté har identifierat vid den första granskningen av Sverige 1993 – det finns stora skillnader i hur barns rättigheter tillgodoses beroende på var i landet barnet bor. Den bristande likvärdigheten är genomgående i alla frågor

²⁶ The European Network of Young Advisors

²⁷ <http://enoc.eu/?p=3683>

som Barnombudsmannen granskar. Baserat på vad våra analyser har vi föreslagit relevanta förändringar till regeringen.²⁸

Med anledning av covid-19 bad FN:s barnrättskommitté Barnombudsmannen om tillägg till det som tidigare rapporterats om situationen för barns rättigheter i Sverige. I rapporten finns exempel på situationer där barn, på grund av beslut som fattas för att minska smittan, riskerar att inte få sina rättigheter tillgodosedda. Det finns även goda exempel på hur aktörer, trots kris, kan arbeta för att trygga barns rättigheter.²⁹

Den nya rapporten är ett underlag som FN:s barnrättskommitté bett om inför kommande utfrågning (under 2021) i granskningen av hur Sverige lever upp till barnkonventionen.

Övriga Internationella samarbeten

Det faktum att våld mot barn nu är del av de Globala Målen (agenda 2030) och erfarenheterna av 40 års förbud mot aga i Sverige har gjort att intresset för svenska erfarenheter av arbetet mot våld mot barn ökat. Beslutet att göra barnkonventionen till lag har också ökat omvärldens intresse för den svenska ombudsmannafunktionen. Den brittiska barnombudsmannen besökte Sverige i början av året inför en eventuell omstrukturering av funktionen i landet liksom möjligheten att lagstifta mot våld mot barn. Samarbetet har på grund av pandemin övergått till digitala möten liksom andra planerade besök. I Mocambique planeras en barnombudsmannainstitution och på inbjudan av landets justitieminister, Sveriges Ambassad samt UNICEF genomfördes ett besök i landet, med utbildning av rättsväsende, möten med parlamentariker samt rundabordssamtal och seminarier.

Inom ramen för arbetet med programmet Never Violence tillsammans med Svenska Institutet och Utrikesdepartementet har Barnombudsmannen som expertmyndighet deltagit i seminarier och event arrangerade i Turkiet, Bulgarien och Colombia. Vi har också deltagit i FN:s arbete med End Violence, både i multilaterala sammanhang och med enskilda länder som deltar i FN initiativet t ex Lettland. Samtliga av dessa möten har ägt rum digitalt och har öppnat nya möjligheter att nå fler vad gäller svenska erfarenheter både kring barnkonventionen och arbetet mot våld mot barn och samtidigt bidragit till att stärka Sverige bilden.

²⁸ <https://www.barnombudsmannen.se/globalassets/dokument-for-nedladdning/rapport-till-fns-kommitte-infor-dess-sjatte-och-sjunde-rapportering.pdf>

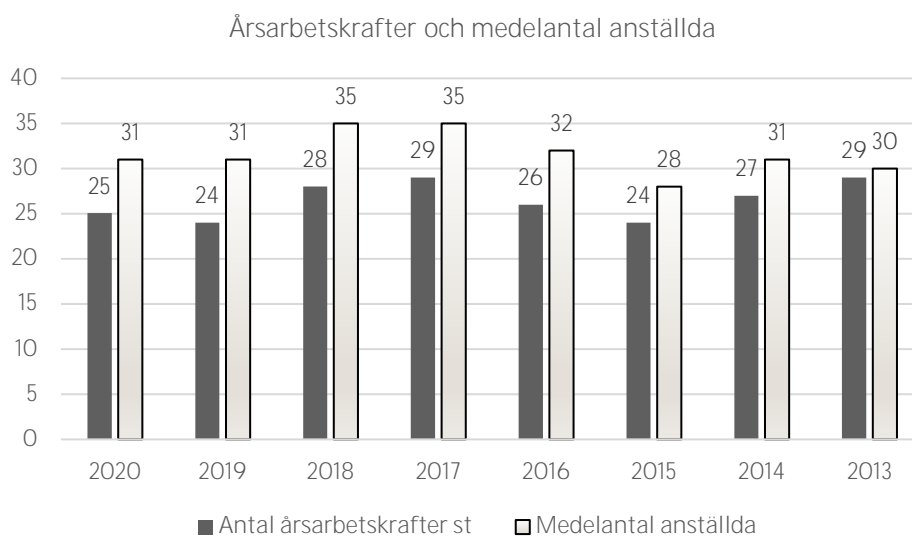
²⁹ <https://www.barnombudsmannen.se/barnombudsmannen/i-media/nyheter/2019/ny-fn-rapport-om-covid-19-och-barns-rattigheter/>

3.8 Kompetensförsörjning

Myndigheten har under 2020 sett ett stort intresse för myndigheten vid de rekryteringar som genomförts. Många kompetenta sökande har sökt anställning vid myndigheten.

Under året har en genomlysning av myndighetens styrmodell genomförts. Arbetet har bland annat resulterat i en struktur för mål och målstyrning som implementeras genom myndighetens verksamhetsplan för år 2021. Arbetet har också lett till ökad tydlighet i roller och ansvar för myndighetens olika avdelningar.

Myndigheten hade 2020 i medeltal 31 anställda. Detta är oförändrat jämfört med 2019.

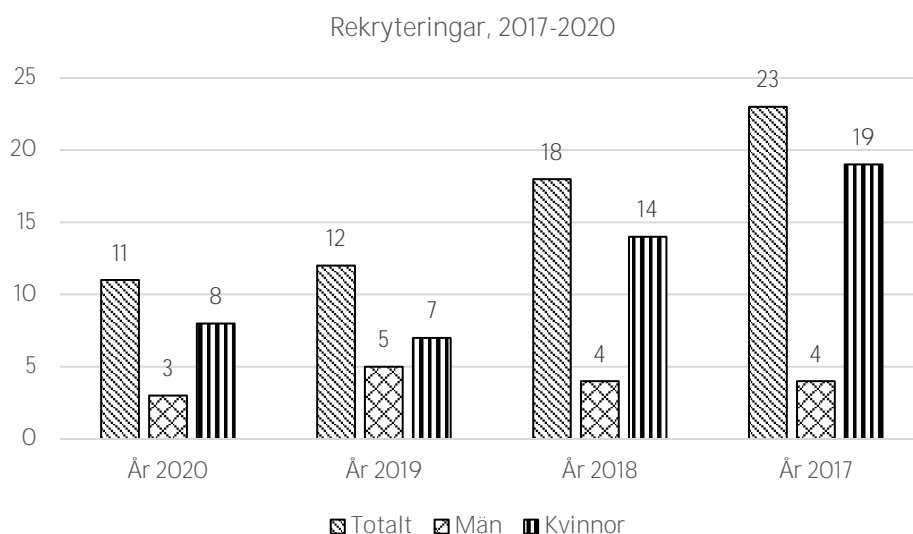

Antalet årsarbetskrafter steg från 24 år 2019 till 25 år 2020 vilket beror på att fler varit anställda under hela året 2020.

3.8.1 Rekryteringar

Antalet rekryteringar har minskat på myndigheten sedan 2017. Det beror på att myndigheten numera i högre grad använder sig av tillsvidareanställningar och har färre befattningar ned visstidsanställning. Myndigheten strävar efter att anställa tillsvidare för att få en lägre personalomsättning och för att få en ökad kontinuitet i verksamheten med kompetenta medarbetare som utvecklas med myndighetens uppdrag.

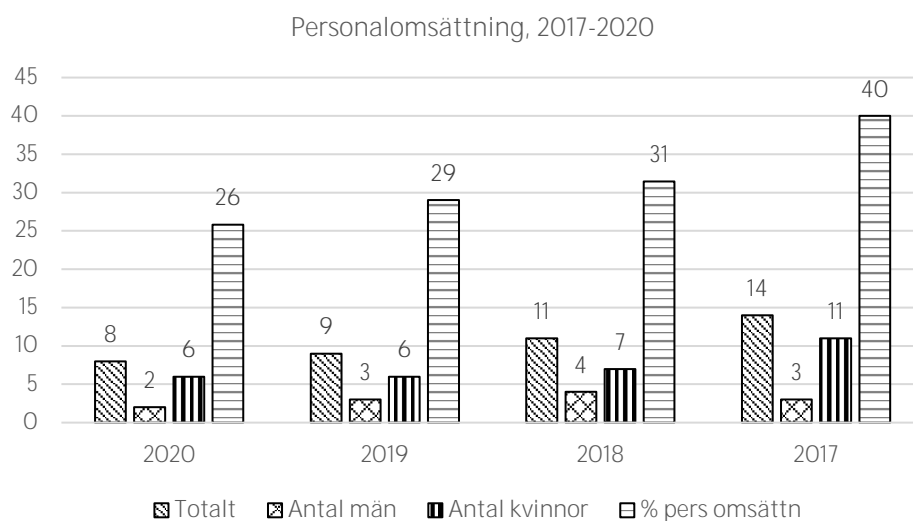
Av de rekryteringar som genomfördes 2020 var sex tillsvidareanställningar och fem visstidsanställningar.

3.8.2 Personalomsättning

Personalomsättningen var 26 procent under 2020. Sedan 2017/2018 har personalomsättningen sjunkit, sannolikt som ett resultat av satsningen på fler tillsvidareanställningar från och med 2019.

Totalt har åtta medarbetare lämnat sina anställningar 2020 varav två män och sex kvinnor.

3.8.3 Arbetsmiljö.

Under 2020 har covid-19 pandemin påverkat möjligheterna att upprätthålla en god arbetsmiljö fysiskt och socialt när stora delar av personalen arbetat på distans. Barnombudsmannen har följt Folkhälsomyndighetens och regeringens råd och tagit beslut att begränsa antalet personer på kontoret sedan mars 2020. Sedan den 18 december råder distansarbete som huvudregel för de anställda och endast personal som behövs för att upprätthålla myndighetens lagstadgade skyldighet att registrera inkomna ärenden och hålla öppet för allmänhetens möjlighet att begära ut allmänna handlingar får vistas på kontoret.

Ett fåtal personalaktiviteter har ändå genomförts under 2020, en personaldag utomhus i juni och en planeringskonferens i augusti. Myndigheten har tagit hjälp av företagshälsovården för

att skapa kunskap kring sociala aktiviteter och god ergonomi vid hemarbete. Anställda har kunnat få hem kontorsstolar och höj-och sänkbara bord, samt bildskärm.

Sjukfrånvaro i procent av årsarbetstid	2020	2019
Total sjukfrånvaro	1,87	3,53
Kvinnors sjukfrånvaro	2,58	4,34
Mäns sjukfrånvaro	0,16	0,7
Långtidssjukskrivning	1,21	1,58

Sjukfrånvaron har minskat 2020 jämfört med 2019. Det är svårt att analysera och dra slutsatser om vad det beror på, särskilt eftersom 2020 varit ett på många sätt annorlunda år med en pågående pandemi.

De anställda erbjuds friskvårdstimme och att använda en motionshall i en näraliggande byggnad. De anställda har också ett friskvårdsbidrag om 3 000 kr per kalenderår.

Två medarbetarenkäter om arbetsmiljö har genomförts under året, i maj respektive i november. Undersökningarna bygger på WHO:s riktlinjer för undersökningar av arbetsvälbefinnande och Arbetsmiljöverkets rekommendationer för arbetsmiljöundersökningar.

Myndighetens medarbetare uttrycker:

- att de är trygga, energiska och glada i högre utsträckning än genomsnittet i Sverige.
- en större oro för framtiden än vad man vanligtvis gör när det inte finns en pandemi i samhället. Trenden är dessutom att de uttrycker en något starkare oro i november jämfört med i maj.
- att de har fått mer kontroll över sitt arbete i november än vad de hade i maj och det ligger i paritet med vad genomsnittliga svensken vanligtvis upplevde innan pandemin.
- en känsla av att man är mindre effektiv i jobbet än vanligt, även om variationen är stor. Det vill säga, några av medarbetarna tycker att de har hittat sätt att bli mer effektiva även på distans, medan andra medarbetare tycker att det är jobbigt.
- att de upplever bättre socialt stöd, såväl av kollegor som chef, än genomsnittet i Sverige.

3.8.4 Kompetensutveckling

Under året har bland annat en projektledarutbildning erbjudits de anställda som inte gick den 2019. Dessutom har en hbtqi utbildning erbjudits alla anställda med anledning av myndighetens uppdrag som hbtq-strategisk myndighet.

3.8.5 Sammanfattning

Myndighetens bedömning är att de åtgärder som vidtagits för en god arbetsmiljö och för trygga anställningsvillkor har bidragit till myndighetens förmåga att fullgöra myndighetens uppdrag.

4. Finansiell redovisning

4.1 Resultaträkning,

(tkr)	Not	2020	2019
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	27 089	26 087
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	159	20
Intäkter av bidrag	3	11 430	10 574
Finansiella intäkter	4	0	3
Summa		38 679	36 684
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-26 209	-24 801
Kostnader för lokaler		-2 163	-2 337
Övriga driftkostnader	6	-9 986	-9 303
Finansiella kostnader	7	-6	-22
Avskrivningar och nedskrivningar		-315	-220
Summa		-38 679	-36 683
Verksamhetsutfall		0	1
Transfereringar			
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		285	0
Lämnade bidrag	8	-285	0
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	1

4.2 Balansräkning,

Balansräkning (tkr)	Not	2020-12-31	2019-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	9	1 400	0
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	10	554	749
Summa		1 954	749
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	71	0
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	447	149
Summa		518	149
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter	13	734	387
Övriga kortfristiga fordringar	14	2	4
Summa		735	391
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	15	674	723
Övriga upplupna intäkter	16	26	18
Summa		701	742
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	17	320	-512
Summa		320	-512
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	18	8 407	4 609
Summa		8 407	4 609
SUMMA TILLGÅNGAR		12 636	6 127

Balansräkning (tkr)	Not	2020-12-31	2019-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	19	0	0
Statskapital	20	21	21
Summa		21	21
Avsättningar			
Övriga avsättningar	21	368	323
Summa		368	323
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	22	2 451	825
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	23	1 141	1 606
Leverantörsskulder		2 709	1 488
Övriga kortfristiga skulder	24	347	365
Summa		6 648	4 284
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	25	2 201	1 410
Oförbrukade bidrag	26	3 398	89
Summa		5 599	1 499
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		12 636	6 127

4.3 Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag (tkr)								
Anslag (tkr)		Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enl. reglerings- brev	Omdisponere anslags- belopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings belopp
	Not							
Uo 9 5:1 Barnombudsmannen Ramanslag ap.1 Barnombudsmannen (ram)	27	512	26 257	0	0	26 769	-27 089	-320
Summa		512	26 257	0	0	26 769	-27 089	-320

4.4 Tilläggsupplysningar

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

4.4.1 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket, ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari. Brytdagen föregående år var den 3 januari.

Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år.

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år. Utgiften ska uppgå till minst 50 tkr.

Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången kan tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Datorer och kringutrustning
5 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter Maskiner och tekniska anläggningar Övriga kontorsmaskiner Inredningsinventarier

Bärbara datorer liksom mobiltelefoner och läsplattor anses ha en kortare livslängd än 3 år och kostnadsförs därför direkt.

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till beräknad nyttjandeperiod.

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare	
	Ersättning i tkr
Barnombudsman, Elisabeth Dahlin	1 200
Styrelseledamot i Uppsala Universitet	
Styrelseledamot i Anna Lindh akademien vid Malmö Universitet	
	Förmån i tkr
Bilförmån och övriga skattepliktiga förmåner	13

Anställdas sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro	2020	2019
Totalt	1,9 %	3,5 %
Andel 60 dagar eller mer	64,6%	44,7%
Kvinnor	2,6 %	4,3 %
Män	-	-
Anställda - 29 år	-	-
Anställda 30 år - 49 år	3,0 %	5,3 %
Anställda 50 år -	1,1 %	-

Sjukfrånvaro för grupperna män samt anställda under 29 år lämnas inte, eftersom antalet anställda i grupperna är under tio personer

4.5 Noter

Resultaträkning (tkr)				
Not	1	Intäkter av anslag	2020	2019
		Intäkter av anslag	27 089	26 086
		Summa	27 089	26 086
		Utgifter i anslagsredovisningen	-27 089	-26 086
		Saldo	0	0
Not	2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2020	2019
		Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen.	159	20
		Summa	159	20
		<i>132 tkr avser utlån av registrator samt IT-ansvarig. 27 tkr avser kommissionsförsäljning.</i>		
Not	3	Intäkter av bidrag	2020	2019
		Bidrag från statliga myndigheter	11 430	10 574
		Summa	11 430	10 574
		<i>Anställningsstöd mm</i>	13	
		<i>Utgiftsområde 9 anslag 5:2 Barnets rättigheter</i>		
		<i>Kunskapslyftet myndighet</i>	0	1
		<i>Kunskapslyftet kommuner och landsting</i>	0	1
		<i>Barnrätt i praktiken myndigheter</i>	0	2 000
		<i>Barnrätt i praktiken kommuner och regioner</i>	0	5 000
		<i>Barnrätt i praktiken rättsvårdande myndigheter.</i>	0	1 250
		<i>Samverkan med länsstyrelsen</i>	0	991
		<i>Utbilda och sprida vägledning om barnkonventionen</i>	0	220
		<i>Sprida barnkonventionen</i>	0	311
		<i>Barnrätt i praktiken vissa statliga myndigheter.</i>	1 966	0
		<i>Samverkan med länsstyrelsen</i>	834	0
		<i>Utbilda och sprida vägledning om barnkonventionen</i>	1 888	0
		<i>Samla rättspraxis i databas</i>	1 000	0
		<i>Covid 19 - stödja myndigheter etc. med kunskap om barnets rättigheter</i>	62	0
		<i>Covid 19 - analyseras och utvärdera konsekvenser utifrån barnkonventionen</i>	878	0
		<i>Utveckla stöd för förebyggande av våld mot barn A2020/O2111/MRB</i>	212	0
		<i>Landrapport våld mot barn</i>	150	0

Utgiftsområde 13 anslag 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder

Kartläggning pornografis inverkan på barn 831 0

Utgiftsområde 1 anslag 6:1

Barns erfarenhet kopplat till könsidentitet och intersex-variationer. 0 800

Utgiftsområde 13 anslag 2:2 åtgärder mot diskriminering och rasism

Barn och ungas könsidentitet etc. 2 500 0

Strategisk myndighet för hbtq-personers rättigheter 299 0

Utgiftsområde 1 anslag 6:1 Allmänna val och demokrati

Stärka och utveckla demokratiperspektivet på webbplatsen Mina rättigheter. 798 0

Not	4	Finansiella intäkter	2020	2019
		Ränta på lån hos Riksgäldskontoret	0	3
		Summa	0	3
		Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 varit noll.		

Not	5	Kostnader för personal	2020	2019
		Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	15 460	14 306
		<i>Varav lönekostnader ej anställd personal</i>	14	0
		Sociala avgifter	10 347	9 594
		Övriga kostnader för personal	402	900
		Summa	26 209	24 801

Not	6	Övriga driftkostnader	2020	2019
		Reparationer och underhåll	13	0
		Offentligrättsliga avgifter, skatter, kundförluster	22	0
		Resor, representation, information	367	940
		Köp av varor	309	232
		Köp av tjänster	9 275	8 107
		Övrigt	0	24
		Summa	9 986	9 303

Not	7	Finansiella kostnader	2020	2019
		Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	0	16
		Övriga finansiella kostnader	6	6
		Summa	6	22
		Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 varit noll.		

Not	8	Lämnade bidrag	2020	2019
		Lämnade bidrag till den offentliga sektorn	285	0
		Summa	285	0

Balansräkning (tkr)				
Not	9	Balanserade utgifter för utveckling	2020-12-31	2019-12-31
		Årets anskaffningar	1 400	0
		Summa anskaffningsvärde	1 400	0
		Utgående bokfört värde	1 400	0
Not	10	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2020-12-31	2019-12-31
		Ingående anskaffningsvärde	977	1 623
		Årets anskaffningar	0	0
		Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-646
		Summa anskaffningsvärde	977	977
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-228	-679
		Årets avskrivningar	-195	-195
		Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	646
		Summa ackumulerade avskrivningar	-423	-228
		Utgående bokfört värde	554	749
Not	11	Förbättringsutgifter på annans fastighet	2020-12-31	2019-12-31
		Ingående anskaffningsvärde	473	591
		Årets anskaffningar	95	-118
		Summa anskaffningsvärde	568	473
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-473	-591
		Årets avskrivningar	-24	0
		Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	118
		Summa ackumulerade avskrivningar	-497	-473
		Utgående bokfört värde	71	0
Not	12	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2020-12-31	2019-12-31
		Ingående anskaffningsvärde	860	822
		<i>Rättning Ingående anskaffningsvärde</i>	27	0
		Årets anskaffningar	394	115
		Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-10	-77
		Summa anskaffningsvärde	1 272	860
		Ingående ackumulerade avskrivningar	-711	-763
		<i>Rättning Ingående ackumulerade avskrivningar</i>	-27	0
		Årets avskrivningar	-96	-25
		Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	10	77
		Summa ackumulerade avskrivningar	-824	-711
		Utgående bokfört värde	447	149

Not	13	Fordringar hos andra myndigheter	2020-12-31	2019-12-31
		Fordringar hos andra myndigheter	734	387
		Summa	734	387
Not	14	Övriga kortfristiga fordringar	2020-12-31	2019-12-31
		Fordringar hos anställda	2	0
		Övrigt	0	4
		Summa	2	4
Not	15	Förutbetalda kostnader	2020-12-31	2019-12-31
		Förutbetalda hyreskostnader	485	477
		Övriga förutbetalda kostnader	189	246
		Summa	674	723
Not	16	Övriga upplupna intäkter	2020-12-31	2019-12-31
		Övriga upplupna intäkter utomstatliga	26	18
		Summa	26	18
Not	17	Avräkning med statsverket	2020-12-31	2019-12-31
		Anslag i räntebärande flöde		
		Ingående balans	-512	-1 541
		Redovisat mot anslag	27 089	26 087
		Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-26 257	-25 851
		Återbetalning av anslagsmedel	0	794
		<i>Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde</i>	320	-512
Not	18	Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2020-12-31	2019-12-31
		Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	8 407	4 609
		Summa	8 407	4 609
		<i>Räntekontokredit</i>	2 000	2 000
Not	19	Myndighetskapital	2020-12-31	2019-12-31
		Myndighetskapital består enbart av statskapital vars värde är oförändrat mellan åren.		
Not	20	Statskapital	2020-12-31	2019-12-31
		Statskapital utan avkastningskrav avseende inlån av konst	21	21
		Utgående balans	21	21

Not			2020-12-31	2019-12-31
21	Övriga avsättningar			
	Avsättning för lokalt omställningsarbete			
	Ingående balans		323	280
	Årets förändring		45	42
	Utgående balans		368	323
22	Lån i Riksgäldskontoret			
	Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.			
	Ingående balans		825	983
	Under året nyupptagna lån		1 942	63
	Årets amorteringar		-315	-220
	Utgående balans		2 451	825
	Beviljad låneram enligt regleringsbrev		2 800	1 400
23	Kortfristiga skulder till andra myndigheter			
	Utgående mervärdesskatt		0	0
	Arbetsgivaravgifter		378	401
	Leverantörsskulder andra myndigheter		763	1 205
	Summa		1 141	1 606
24	Övriga kortfristiga skulder			
	Personalens källskatt		337	365
	Personalens pensionsavgifter		10	0
	Summa		347	365
25	Upplupna kostnader			
	Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter		1 799	1 041
	Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter		100	29
	Övriga upplupna kostnader		302	340
	Summa		2 201	1 410
26	Oförbrukade bidrag			
	Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet		3 398	89
	Summa		3 398	89
	<i>varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:</i>			
	inom tre månader		2 221	89
	mer än tre månader till ett år		1 177	0
	mer än ett år till tre år		0	0
	mer än tre år		0	0
	Summa		3 398	89

Anslagsredovisning (tkr)		
Not	27	Uo 9 5:1 Barnombudsmannen (Ramanslag)
<hr/>		
ap.1 Barnombudsmannen		
Barnombudsmannen får disponera 776 tkr av det ingående överföringsbeloppet, d.v.s. 3 % av föregående års tilldelning 25 851 tkr enligt regleringsbrevet. Anslaget är räntebärande.		
Enligt regleringsbrevet disponerar Barnombudsmannen en anslagskredit på 787 tkr. Under 2020 har myndigheten utnyttjat 320 tkr av krediten.		

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER					
(tkr)	2020	2019	2018	2017	2016
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	2 800	1 400	1 400	1 400	1 400
Utnyttjad	2 451	825	983	94	191
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	2 000	2 000	2 000	3 200	2 000
Maximalt utnyttjad	0	0	663	2 306	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	0	1	0	1	0
Räntekostnader	0	16	46	9	36
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Avgiftsintäkter	159	20	974	623	329
Anslagskredit					
Beviljad	787	775	747	737	729
Utnyttjad	320	0	0	0	7
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	0	512	1 584	641	0
Bemyndiganden (Ej tillämpligt)					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st.)	25	24	28	29	26
Medelantalet anställda (st.)	31	31	35	35	32
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 534	1 518	1 377	1 386	1 271
Kapitalförändring					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

I beräkningen av medelantalet anställda 2020 är inte eventuellt tjänstledig personal frånräknad.

5. Undertecknande

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm 2021-02-22

Elisabeth Dahlin
Barnombudsman